

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему СТИЛІСТИЧНО ЗНИЖЕНА ЛЕКСИКА В АНІМАЦІЙНІЙ
СЕРІЇ ПРО ШРЕКА: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ І
ПЕРЕКЛАДУ**

Виконала: студентка 6 курсу,
групи 8.0359-2а
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша
англійська
освітньо-професійної програми
Мова і література (англійська)
Карнаух Олена Віталіївна

Керівник к.ф.н., доц. Шама І. М

Рецензент д.ф.н., доц. Галуцких І. А.

Запоріжжя – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра англійської філології

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітньо-професійна програма Мова і література (англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

англійської філології

« » 2020 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

КАРНАУХ ОЛЕНИ ВІТАЛІЇВНИ

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Знижена лексика в анімаційній серії про шрека: особливості функціонування і перекладу»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Шама Ірина Миколаївна, к. ф. н., доц.

затверджені наказом ЗНУ від «23.04.2020» року № 483-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) 1 грудня 2020 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту) наукові роботи у галузі дослідження стилістично зниженої лексики англійської мови та способів їх функціонування і перекладу.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1) дати найбільш релевантне визначення стилістично зниженої лексики; 2) проаналізувати класифікації СЗЛ; 3) з'ясувати функціональні властивості СЗЛ; 4) оцінити якість відтворення СЗЛ в перекладах серії фільмів про Шрека.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Шама І. М., к.ф.н., доц.	05.05.2020	05.05.2020
Розділ 1	Шама І. М., к.ф.н., доц.	18.08.2020	18.08.2020
Розділ 2	Шама І. М., к.ф.н., доц.	20.10.2020	20.10.2020
Висновки	Шама І. М., к.ф.н., доц.	15.11.2020	15.11.2020

6. Дата видачі завдання 05.05.2020

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2020 р.	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	червень 2020 р.	виконано
3.	Написання вступу	липень 2020 р.	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	серпень 2020 р.	виконано
5.	Написання практичних розділів	жовтень 2020 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	листопад 2020 р.	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2020 р.	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2020 р.	виконано
9.	Захист	грудень 2020 р.	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____ (підпис)

О. В. Карнаух
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____ (підпис)

І. М. Шама
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____ (підпис)

В. А. Бережний
(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 62 сторінок, 97 джерела, 4 додатка.

Об'єкт дослідження: є мовні особливості анімаційних фільмів та пов'язані з цим проблеми перекладу.

Мета роботи: є дослідження різновидів стилістично зниженої лексики в анімаційній серії фільмів про Шрека режисерів Е. Адамсона, В. Дженсона, К. Вернона, К. Есбері та виявлення особливостей функціонування і перекладу такої лексики.

Теоретико-методологічні засади: надання найбільш релевантного значення стилістично зниженої лексики, аналіз та надання найкращої класифікації СЗЛ, виявлення функцій СЗЛ, аналіз використання СЗЛ в серії анімаційних фільмів про «Шрека».

Отримані результати: стилістично зниженою лексикою можна вважати таку лексику, яка виходить за сферу побутового спілкування, яка відрізняється від літературної норми та мовного стандарту, але має певний комунікативний статус і мовну цінність. Взявши за основу розподіл стилістично зниженої лексики за І. Р. Гальперіним, ми зробили наступну класифікацію СЗЛ: сленгізми, вульгаризми, професіоналізми, діалектизми, жаргонізми, обценізми, коллоквалізми, арготизми. Анімаційний фільм є художнім твором, саме тому при його перекладі важливо відтворити кожний елемент, зокрема і мовну характеристику персонажів.

Ключові слова: *стилістично знижена лексика, анімація, переклад, адекватність, сленг, жаргонізми, діалектизми, вульгаризми*

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 СТИЛІСТИЧНО ЗНИЖЕНА ЛЕКСИКА І АНІМАЦІЙНИЙ КІНОТЕКСТ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ І ПЕРЕКЛАДУ	
1.1 Визначення поняття «стилістично знижена лексика» крізь призму перекладознавства.....	7
1.2 Різновиди стилістично зниженої лексики і їх перекладознавча специфіка.....	14
1.3 Функціональні властивості стилістично зниженої лексики в тексті сучасної анімації і проблеми їх відтворення.....	24
РОЗДІЛ 2 ТИПОЛОГІЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЗЛ В АНІМАЦІЙНОМУ ФІЛЬМІ “SHREK”	
2.1. Серія фільмів про Шрека як феномен сучасної анімації.....	34
2.2. Функціональний та семантичний аналіз стилістично зниженої лексики в анімаційних фільмах “Shrek”.....	38
2.2.1 Особливості функціонування і перекладу стилістично зниженої лексики в анімаційному фільмі “Shrek 1”.....	38
2.2.2 Особливості функціонування і перекладу стилістично зниженої лексики в анімаційному фільмі “Shrek 2”.....	54
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТОК А	74
ДОДАТОК Б	75
ДОДАТОК В	80
ДОДАТОК Г	83

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

СЗЛ – стилістично знижена лексика

ВТ – вихідний текст

ПТ-1 – текст перекладів серії анімаційних фільмів про Шрека українською мовою

ПТ-2 – текст перекладів серії анімаційних фільмів про Шрека російською мовою

S1 – Shrek 1. Movie. Directors A. Adamson & V. Jenson. USA: DreamWorksPictures, 2001

S2 – Shrek 2. Movie. Directors A. Adamson, V. Jenson & K. Asbury. USA: DreamWorksPictures, 2004

ШП1-1 – Шрек 1. Анімаційний фільм. Режисери Е. Адамсон і В. Дженсон. Перекладач О. Негребецький. USA: DreamWorksPictures, 2001; Україна: студія «Постмодерн», 2017

ШП1-2 – «Шрек 2. Анімаційний фільм. Режисери Е. Адамсон, В. Дженсон, К. Есбері. Переклад діалогів Т. Коробкова. USA: DreamWorksPictures, 2004.; Україна: студія «Так Треба Продакшн», 2011

ШП2-1 – Шрек 1. Анимационный фильм. Режиссеры А. Адамсон и В. Дженсон. Переводчик Д. Усачев. USA: DreamWorksPictures; РФ: студия «Пифагор», 2001

ШП2-2 – Шрек 2. Анимационный фильм. Режиссеры Э. Адамсон, В. Дженсон, К. Эсбери. Переводчики Д. Усачев, Е. Барто. USA: DreamWorksPictures; РФ: студия «Пифагор», 2004

ВСТУП

У наш час виникає великий інтерес до такого різновиду кінематографа, як анімація. Вона є популярною як серед дитячої аудиторії, так і серед старшого покоління. Дослідження в цій сфері з'являються постійно, тому що анімаційні фільми є історіями, які розказані особливою мовою. Звідси і необхідність в дистрибуції анімаційних фільмів в різних країнах і в перекладі таких фільмів різними мовами.

Взагалі, питання перекладу кінофільмів, різних за жанрами, зараз знаходиться на стрижні популярності та зацікавлює велику кількість дослідників. Проблемами перекладу кінофільмів, наприклад, займалися такі вчені як В. В. Коптілов [Коптілов 1969], А. М. Мельник [Мельник 2012], В. А. Лукін [Лукин 1999], Т. Г. Лук'янова [Лук'янова 2014], Ю. М. Лотман, Ю. М. Цивьян [Лотман, Цивьян 1994] та багато інших.

Проблема відтворення стилістично зниженої лексики в перекладі, зокрема в анімаційних фільмах, також привертає увагу багатьох вчених. Вагомий внесок у вивчення цієї групи лексики зробили О. Р. Абрахманова [Абрахманова 2006], І. В. Арнольд [Арнольд 1990], Е. М. Береговська [Береговская 1996], Н. С. Валгина [Валгина 2004] та багато інших дослідників.

Актуальність теми обумовлена потребою дослідження стилістично зниженої лексики, яка з'являється в анімаційних фільмах та виконує там особливі, притаманні лише їй функції. Ми будемо намагатися проаналізувати та виявити, яку роль така лексика відіграє в анімаційних фільмах на прикладі серії анімаційних фільмів про Шрека.

Наукова новизна полягає у спробі власного аналізу стилістично зниженої лексики в анімаційних фільмах про Шрека та в запропонуванні власних перекладацьких рішень у випадках, коли офіційний дубляж видавався неадекватним.

Об'єктом дослідження є мовні особливості анімаційних фільмів та пов'язані з цим проблеми перекладу.

Предметом дослідження є особливості функціонування і відтворення стилістично зниженої лексики в анімаційній серії про Шрека.

Метою роботи є дослідження різновидів стилістично зниженої лексики в анімаційній серії фільмів про Шрека режисерів Е. Адамсона, В. Дженсона, К. Вернона, К. Есбері та виявлення особливостей функціонування і перекладу такої лексики.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

1) дати найбільш релевантне визначення поняття «стилістично знижена лексика» крізь призму перекладознавства;

2) проаналізувати класифікації стилістично зниженої лексики, які існують в сучасній науковій літературі, і зазначити ступінь їх значущості для перекладацької практики;

3) з'ясувати функціональні властивості стилістично зниженої лексики в тексті сучасної анімації і описати можливі засоби її відтворення в перекладі;

4) дослідити серію фільмів про «Шрека» як феномен сучасної анімації, акцентуючи роль стилістично зниженої лексики в цих фільмах;

5) проаналізувати функціональні та семантичні властивості стилістично зниженої лексики в анімаційній серії фільмів про «Шрека» та в їх перекладах;

6) оцінити якість перекладів анімаційної серії на українську та російську мови

Матеріалом дослідження слугували 207 прикладів стилістично зниженої лексики з серії анімаційних фільмів про «Шрека», відібраних методом суцільної вибірки з оригіналів анімаційних фільмів “Shrek 1” та “Shrek 2”, а також з їх українського (О. Негребецький) та російського (Т. Коробкова) перекладів.

Практична цінність цієї роботи визначається тим, що її матеріали можуть бути використані при викладанні лекційно-практичних курсів з теорії

і практики перекладу, а також на практичних і теоретичних заняттях з лексикології, в спецкурсах з перекладу сучасної анімації та художнього перекладу, на практичних заняттях з англійської мови, при написанні курсових та дипломних робіт.

Робота пройшла **апробацію** на студентській конференції «Різдвяні наукові читання» (2019 р.). Результати дослідження представлено в публікації:

Карнаух О. В. «Особливості вживання стилістично зниженої лексики в анімаційному фільмі Е. Адамсона і В. Джонсона “Shrek”. *Різдвяні студентські наукові читання XII: Vita in lingua: Матеріали міжвишівської студентської науково-практичної конференції. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2020. С.43–45.*

Структура роботи: дослідження складається з переліку умовних позначень, вступу, двох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі розглядаються поняття «стилістично знижена лексика» і «анімаційний фільм», увага приділяється класифікації стилістично зниженої лексики за різновидами та функціями. Особливий акцент робиться на перекладознавчому статусі стилістично зниженої лексики та проблемах її відтворення в перекладі.

У другому розділі аналізується стилістично зниженої лексики на основі серії двох анімаційних фільмів про «Шрека», її різновиди, функції, які вона виконує у фільмах, а також наводиться оцінка якості зроблених перекладів українською та російською мовами.

У висновках узагальнюються результати проведеної роботи. Додатки містять у собі вибірку із 207 прикладів стилістично зниженої лексики, які стали матеріалом дослідження.

Загальна кількість сторінок 62, кількість використаних джерел 97.

РОЗДІЛ 1

СТИЛІСТИЧНО ЗНИЖЕНА ЛЕКСИКА І АНІМАЦІЙНИЙ КІНОТЕКСТ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

1.1 Визначення поняття «стилістично знижена лексика» крізь призму перекладознавства

У цьому підрозділі буде надана спроба з'ясувати, що таке «стилістично знижена лексика». Із тих визначень, які існують, буде обрано найбільш релевантне для цього дослідження, зважаючи на перекладознавчу специфіку магістерської роботи.

Перш за все, зазначимо, що «лексика» – грецький термін, який означає «слово» або «мова». Лексика будь-якої мови являє собою сукупність всіх слів, що входять до його складу. Сюди ж, крім того, можуть бути віднесені і ті поєднання слів, які в мові грають роль таких самих одиниць, якими є окремі слова [Смирницький 1956, с. 21].

Тож, необхідно з визначення, що таке СЗЛ, зрозуміти за якими критеріями цю лексику можна виділити в тексті, тому що від цього залежить вибір відповідностей в мові перекладу. Крім того, потрібно чітко усвідомлювати, що таке «норма» та «стандарт» у мові та перекладі, тому що СЗЛ протиставляється цим поняттям.

Якщо ж узяти праці, де наводиться визначення того, що вважається «стандартом», то одразу бачимо досить значні відмінності в наукових дефініціях цього поняття.

Ці відмінності залежать від різного підходу до проблеми нормативності, яку можна досліджувати або з позицій загальної теорії мови, або з позицій теорії культури мови, або ж із позицій практичних міркувань мовної культури.

Таким чином, у поняття «стандарт» часто вкладається неоднаковий зміст. Проте, різні визначення мовного стандарту потребують узгодження, що сприятиме уточненню обсягу поняття «мовний стандарт» і розробці його змісту [Бабич 2003].

У «Словнику лінгвістичних термінів», під редакцією О. С. Ахманової, ми знаходимо, що мовний стандарт – це зразкова, нормалізована мова, норми якої сприймаються як «правильні» і загальнообов'язкові, і яка протиставляється діалектам і просторіччю [Ахманова 1969, с. 609].

Відомий російський мовознавець С. І. Ожегов сформулював досить поширену дефініцію мовного стандарту: «мовний стандарт – це сукупність найбільш придатних («правильних», «кращих») для обслуговування суспільства засобів мови, які складаються, як результат добору мовних елементів... з існуючих, наявних, утворюваних знову, чи добутих з пасивного запасу минулого в процесі соціальної, в широкому розумінні, оцінки цих елементів» [Ожегов 1974, с. 145].

Тож, «мовний стандарт» можна визначити як нормалізовану мову, основними характеристиками якої традиційно вважаються: оброблена, усна і письмова реалізація, загальноновживаність та нормативність.

Спробуємо тепер визначити, що є для мови «норма». Якщо ми звернемося до праць Л. Л. Нелюбіна, то побачимо, що він визначає норму як «прийняте вживання засобів, сукупність правил, що упорядковують вживання мовних засобів у мовленні індивіда», а літературну норму як «зразкове вживання мовних засобів» [Нелюбин 2009, с. 121].

Тож, на основі цього ми можемо зробити висновок, що «мовна норма» – це історично обумовлена сукупність загальноновживаних мовних засобів, а також правила їх відбору та використання, визнані суспільством найбільш придатними в конкретний історичний період.

Після того як ми визначили що таке «мовний стандарт» та «норма», ми спробуємо проаналізувати, яким чином сучасні дослідники бачать СЗЛ, що вони під нею розуміють, і які групи вони пропонують вважати стилістично

зниженими. Щоб відповісти на поставлені вище питання, нам треба буде, по-перше, пояснити причини, через які така лексика з'являється, включаючи мовні процеси, які призводять до зниження стилістичної норми, і, відповідно, спробувати дати визначення СЗЛ як феномена.

Існує багато процесів в лексиці, одним з яких є стилістичні перетворення, пов'язані зі зміною складу носіїв літературної мови, суспільних оцінок життєвих явищ, подій, психологічних і соціальних установок та інше. Як зазначає вчений в області стилістики та культури мови В. Г. Костомаров, «поточний момент» відрізняється зміною культурної парадигми і форм комунікації. Відбувається зміна ціннісних орієнтирів і оцінок та відсутність моральних доміант і еталона [Костомаров 2007].

Щодо стилістичних процесів в мові, то вони в цілому характеризуються двома напрямками: стилістичною нейтралізацією і стилістичним перерозподілом. Процес нейтралізації стосується як слів із завищеним стилістичним забарвленням, так і слів стилістично знижених [Свиридова 2012, с. 78].

Як ми бачимо, в мові та у лексиці існують свої процеси, але ми їх можемо більш яскраво прослідковувати саме на основі того, що існує реєстр у мові, який може рухатися, як в бік підвищення, так і в бік зниження.

В соціолінгвістиці термін «реєстр» відноситься до конкретного лексичного і граматичного вибору, який роблять мовці в залежності від ситуаційного контексту, учасників розмови і функції мови в дискурсі. На думку М. Халлидей, існує два основних типи варіацій в мові: соціальний і функціональний. Діалекти характеризуються соціальними або регіональними варіаціями, тоді як реєстр стосується саме функціональних варіацій [Halliday 1989, с. 44].

Однак, ці два поняття не є повністю незалежними один від одного. Наприклад, Р. Хадсон стверджує, що «діалект однієї людини є реєстром іншої людини», тобто лінгвістичні особливості, які є частиною діалекту одного мовця, можуть належати конкретному реєстру для іншого мовця

[Hudson 1993, с. 51].

Тож, реєстр в розумінні зарубіжних лінгвістів позначає серію ситуативних умов, що вимагають певного використання формальних мовних засобів. Згідно з поняттям про реєстр, можна констатувати, що існує глибокий зв'язок між використанням мовних засобів і завданнями та умовами спілкування.

Виділяються три основних мовних реєстра: високий (формальний, офіційний, книжковий, повний); просторічний (знижений, неформальний, розмовний) та літературний (нейтральний, загальний). Вони найбільш помітні в лексиці. Літературна норма зрозуміла всім і завжди, об'єднуючи обидва крайніх реєстра. Ми будемо подалі розглядати «стилістично знижену лексику» як таку, що належить до зниженого реєстру.

Далі слід зазначити, що так як існує природа реєстра та його розподіл, стилістично знижена лексика може мати свої закони існування та навіть продукувати власні процеси у мові.

Тож, з'являється потреба визначити, через які причини з'являється стилістично знижена лексика, в чому полягає необхідність в її використанні. Перш за все, за це відповідає потреба в вільному вираженні експресії. Така лексика відображає екстралінгвістичну реальність, бо вона далеко виходить за сферу побутового спілкування. СЗЛ найбільш доречна, коли є потреба яскравіше та емоційніше передати уявлення про предмети [Беликов, Крысин 2001, с. 439].

Спираючись на розуміння через які причини з'являється СЗЛ, можна стверджувати, що «стилістично знижена лексика» – це саме та лексика, яка виходить за сферу побутового спілкування та має свою екстралінгвістичну реальність. Втім, перекладачеві таке тлумачення буде, хоча й суттєвим, проте недостатнім. Необхідні певні додаткові критерії, як от, наприклад, наступний.

Виходячи з того, що зазначалося раніше стосовно мовного стандарту та норми, можна констатувати, що СЗЛ – це лексика, що відрізняється від літературної мови або мовного стандарту, це та лексика яка не відповідає

літературним нормам. Звичайно ж, перекладач не може керуватися лише цим визначенням, так як воно є вузько направленим, не висвітлює в повній мірі всі аспекти поняття. Проте зауваження щодо контрасту з літературною нормою може скерувати зусилля перекладача у пошуку відповідників в мові перекладу.

В. В. Сдобников зазначає, що поняття «зниження» давно вже сприймається лінгвістами як щось само собою зрозуміле, те, що існує об'єктивно і притаманне одиницям різних рівнів.

З цієї причини до сих пір не дано задовільного визначення «зниженню». Більш того, не визначені механізм його виникнення, засоби, що викликають «зниження», тобто не дано відповіді на питання, що змушує нас розглядати тот чи інший мовний засіб як знижений [Сдобников 1992, с. 19].

Однак, можна стверджувати, що, «зниження» – це те, що не відповідає уявленням представників певної (як правило, провідної, панівної на цьому етапі історії) субкультури про належну і правильну поведінку [Будагов 1967]. Із цього випливає, що стилістично знижені елементи – це результат прагнення носіїв мови піти від розуміння реальності в буквальному її значенні, завдяки вираженню своїх почуттів, думок і емоцій за допомогою безмежної експресії.

Отже, стилістично знижена лексика має певний комунікативний статус і мовну цінність, що відображає функціонально-стилістичне варіювання словникового складу мови. Вона є невід'ємною ознакою спілкування, елементом повсякденного життя, має спонтанний характер вираження, характеризуються образністю, емоційністю і фамільярністю. У художній літературі найбільш широко стилістично знижена лексика вживається автором в мові персонажів з метою психологічної та соціальної характеристики, вираження суб'єктивного ставлення, показу емоційного стану персонажів, визначення їх соціального статусу, створення конкретної атмосфери відповідно до художнього задуму.

У роботі йтиметься про відтворення СЗЛ, яку вжито в анімаційному кіно. Сьогодні для англійського і особливо американського кіно така лексика є

широковживаною, що, в свою чергу, становить досить серйозну проблему для перекладача, так як вимагає від нього великого такту і вміння при перекладі. В цьому випадку одних тільки професійних лінгвістичних знань буває недостатньо.

Тож, треба зауважити, що передача зниженої лексики часто викликає певні труднощі, що виникають внаслідок морально-етичних і соціально-культурних норм, які необхідно брати до уваги при перекладі даного сегмента лексики. Через різницю емоційних і змістовних значень знижені лексичні одиниці не можуть перекладатися дослівно. У зв'язку з цим, перед перекладачем постає нове цікаве і одночасно з цим складне завдання «переробити емоційне звучання репліки, підібрати адекватні за тональністю засоби, які при цьому є допустимими в подібних комунікативних контекстах» [Ларіна 2009, с. 391].

Перекладачеві треба розуміти яким чином з'явилось те чи інше слово, яка у цього слова етимологія, та які причини призвели до зміни початкового значення цих лексичних одиниць, тому що в такому випадку перекладачеві буде легше підбирати відповідності, якщо він нічого не знайде з функціональних аналогів в мові перекладу.

На думку А. У. Жусуповой, перекладачеві «треба знати етнокультурні особливості народів, які розмовляють тією мовою, з якого здійснюється переклад» [Жусупова 2013]. Тільки так можна досягти адекватності в цільовому тексті.

За теорією Ю. Найди буде доречно розрізнити формальну та динамічну еквівалентність перекладу. Тож, формальна еквівалентність – це відтворення тексту якомога ближче до форми й змісту оригіналу, максимально точна передача його загальної структури й окремих її складових елементів. Динамічна (або функціональна) еквівалентність має на меті створення між перекладеним текстом та його читачем такого самого зв'язку, який існував між оригінальним текстом і його читачем [Nida 1976, с. 16].

Таким чином, одним із головних завдань перекладача є створення адекватного перекладу. За теорією Н. В. Складчикової існує чотири параметри адекватності перекладу: адекватність передачі семантичної інформації, адекватність передачі емоційно-оцінної інформації, адекватність передачі експресивної інформації та адекватність передачі естетичної інформації [Складчикова 1985, с. 21–29].

Тож, можна зробити висновок, що адекватний переклад – це відтворення діалектичної єдності змісту і форми оригіналу засобами іншої мови. А аналіз тексту неможливий без аналізу комунікативної ситуації. Крім того відправнику і одержувачу необхідно бути в консенсуальних і динамічних відносинах, що є особливо важливим для опису всіх видів ситуацій перекладу. Треба зазначити, що інформативна функція комунікативних систем є далеко не основною, а підлеглою: «інформувати, щоб діяти».

Надалі, при оцінюванні якості зробленого перекладу, ми будемо визначати ступінь адекватності. Тому, одразу зазначимо, що саме в сучасному перекладознавстві розуміється під терміном «адекватність». Найбільш прийнятним трактуванням адекватності перекладу стосовно художнього тексту представляється ідея ефекту, висунута Ю. Найдою. В основі цієї ідеї, яка спирається на теорію «динамічної еквівалентності» лежить ідея про те, що основне завдання перекладача полягає в тому, щоб викликати у читача перекладу те саме враження, яке виникає у нього, саме у перекладача, від оригіналу [Найда 2008, с. 73].

Потрібно підкреслити, що під еквівалентністю в теорії перекладу слід розуміти збереження рівності змістовної, смислової, семантичної і звичайно ж стилістичної інформації, що міститься в оригіналі і перекладі.

Тож, широку палітру способів і прийомів подає В. Балабін. А саме, трансформація, метод комбінованого перекладу, калькування, антонімічний переклад, описовий переклад, переклад згідно з національно-культурною специфікою [Балабін 2002, с. 315].

Л. Козлова стверджує, що одиниці стилістично зниженої лексики, перекладаються, як правило, за допомогою абсолютних міжмовних синонімів і еквівалентів, що зберігають принцип побудови одиниці. Часто також зустрічається використання як відносних міжмовних синонімів, так і не синонімічних еквівалентів, а ще також доречно використовувати описові конструкції.

Таким чином, на основі всього вище сказаного, можна зробити висновок, що в цій роботі під стилістично зниженою лексикою будуть розумітися всі ті лексичні засоби, які перебувають як на межі літературної мови, так і поза нею. Стилiстично зниженi елементи є демонстрантами мовної свободи. Вони відрізняються своїм багаторічним існуванням і здатністю переходу з реєстра в реєстр. Знижена лексика, безперечно, є сьогодні одним з проблемних, але разом з тим і одним з найцікавіших пластів лексики, так як вона ближче всього належить до живої комунікації, найбільш яскраво відображає менталітет носіїв мови. Як зазначалось раніше, стилістично знижена лексика експресивна і емоційна, тож вона формує змістове навантаження художнього твору. Відповідно, це вимагає ретельного дослідження при подальшому перекладі. Важливо дотримуватися адекватності перекладу, щоб викликати саме таке враження, як і від оригіналу. Тож, потрібно дуже пильно підходити до роботи та перекладу стилістично зниженої лексики.

1.2 Різновиди стилістично зниженої лексики і їх перекладознавча специфіка

Проблема класифікації лексичного складу мови завжди займала чільне місце в лінгвістичних дослідженнях. Важливо відзначити те, що знижена лексика «багатолика». Існує багато класифікацій стилістично зниженої

лексики, і тепер будемо їх розглядати. Ми спробували узагальнити ті підходи і відобразити це у додатку відобразити це у додатку (див. додаток А).

У своїй класифікації стилістично зниженої лексики Ю. М. Скребнев зазначив, що чіткого підрозділу слів нижчого рівня неможливо здійснити через відсутність твердого розмежування їх сфер застосування.

Проте, існують розподіли стилістично зниженої лексики в словниках та в розвідках багатьох вчених. Почнемо зі словникових визначень.

Важливо зауважити про маркування СЗЛ у словниках. Найбільше різноманітність словникових маркерів стосується групи зниженої лексики, серед яких можна зустріти такі: зневажливий (*derogatory*) [Collins dictionary 2020], нечемний (*not polite*) [Hudson, Richard 1993], принизливий (*disparaging*) [Merriam-Webster 2020], вульгарний (*vulgar*) [Lexico 2020], непристойний (*obscene*) [Collins dictionary 2020]. Зазвичай словники дають перелік позначок, попереджаючи про обмеження використання цих шарів лексики, але не роз'яснюючи різниці між ними. Це призводить до того, що одне і те ж слово в різних словниках може бути марковано по-різному.

Щодо словників “Macmillan”, то вони пропонують позначати стилістично знижену лексику як образливу (*offensive*), невічливу (*impolite*), та дуже неформальну (*very informal*) [LaA 2020].

Ю. М. Скребнев робить такий розподіл СЗЛ: фамільярно-розмовні слова, які властиві побутової, повсякденної, розмовної мови, які не тотожні вульгарній мові; арготизми – неофіційне, нелітературне найменування предметів і явищ, характерних для певної області, що вживаються в мові представниками будь-якої професійної групи); сленг; вульгаризми [Скребнев 1950].

І. В. Арнольд зазначає, що разом з загальноновживаними лексемами, тобто з тими, що зустрічаються у всіх контекстах, існують значні лексичні шари з обмеженим колом вживання, які використовуються в мові в різних випадках в залежності від умов і ситуації спілкування і приналежності тих, хто їх

використовує, до той чи іншої професійної і соціальної групи [Арнольд 2012, с. 202].

До групи розмовної лексики І. В. Арнольд відносить літературно-розмовні, фамільярно-розмовні, розмовні слова нижчого шару (мат, вульгаризми, лайки), неологізми і сленг.

Як вважає М. Д. Кузнец, лексика, що лежить нижче нейтрально-літературної лексичної норми є різноманітною за своїм складом. Серед знижених слів необхідно розмежовувати: фамільярно-розмовні слова, властиві повсякденній побутовій розмовній мові (природне ситуативне зниження); арготизми і сленг (навмисне зниження); вульгаризми (емоційно-підкреслене зниження) [Кузнец 1960].

В. А. Хомяков виділяє наступні розряди стилістично зниженою лексики англійської мови: колоквіалізмами, сленгізми, вульгаризми, корпоративні жаргонізми, професійні жаргонізми, арготизми [Хомяков 1971, с. 11].

Тобто, як ми можемо прослідкувати, розподіл СЗЛ на такі підвиди як сленг та вульгаризми присутній всім вище згаданим класифікаціям. Ю. М. Скребнев виділяє ще арготизми як підвид стилістично зниженої лексики. В. А. Хомяков дає більш широке розгалуження жаргонізмів та ще виділяє колоквіалізмами.

І. Р. Гальперін також надає розподіл СЗЛ. До пласту зниженого регістру він відносить сленг, жаргонізми, професіоналізми, діалектизми, вульгаризми, арго. Ця класифікація, на нашу думку, є найбільш вичерпною, тож у роботі ми будемо спиратися саме на неї та далі опишемо кожен складову цієї класифікації.

Почнемо зі сленгу. У поняття сленг часто включаються найрізноманітніші явища лексичного та стилістичного плану. У статті «Про термін «сленг». І. Р. Гальперін говорить, що в англійській лексикографії приблизно з початку ХІХ ст. з'являється абсолютно новий термін, який став широковживаним серед укладачів словників для такого роду слів, які з яких-

небудь причин не отримали статусу літературних одиниць словникового складу англійської мови. Цей термін – «сленг» [Гальперін 1999, с. 107].

При розгляді сленгу як окремого пласта стилістично зниженої лексики буде доречно почати з того, що всі одиниці сленгу можна віднести до загального або спеціального сленгу. До спеціального сленгу відносяться ті лексеми, які вживаються людьми зі спільними інтересами і займають однакове становище в суспільстві. Так існує студентський, військовий, морський, спортивний сленг і так далі. Загальний же сленг не закріплений за певною групою людей, та також знаходиться поза літературної мови. Так, наприклад, лексикографи дотримуються думки, що «сленг» протиставлений офіційній, загальноприйнятій мові і тільки вузьке коло людей, що належать до тієї чи іншої певній сфері, може зрозуміти його, так як саме ними сленгові слова і вирази були введені в обіг.

І. В. Арнольд також виділяє сленг загальний і спеціальний, в залежності від сфери його вживання. Загальний сленг, на її думку, знаходиться за межами літературної англійської мови, але є загальнозрозумілим і широко поширеним в розмовній мові. За класифікацією І. В. Арнольд слова і словосполучення спеціального сленгу входять в ту чи іншу спеціальну або професійну лексику: сленг моряків, солдатів, спортсменів, акторів, юристів, студентів [Арнольд 2012, с. 285].

Подібної точки зору дотримується і лінгвіст В. А. Хомяков. У своєму навчальному посібнику «Вступ до вивчення сленгу» він дає такі визначення загальному та спеціальному сленгу: «Загальний сленг – це відносно стійка для певного періоду, широко поширена і загальнозрозуміла соціальна мовна мікросистема в просторіччі, досить неоднорідна за своїм генетичним складом і ступенем наближення до фамільярно-розмовної мови, з яскраво вираженою емоційно-експресивного конотацією вокабуляра, що представляє часто насмішку над соціальними, етичними, естетичними, мовними та іншими авторитетами» [Хомяков 1971, с. 39].

А спеціальний сленг він визначає як соціальну мовну мікросистему в просторіччі, що відрізняється генетично і функціонально від загального сленгу [Хомяков 1971, с. 38].

Як помічає И. В. Арнольд, найважливішими властивостями сленгізмів є їх грубувато-цинічна або груба експресивність, зневажлива і жартівлива образність [Арнольд 1990, с. 278].

Як зазначає Ю. К. Волошин, сленг – це найбільш динамічний пласт лексико-семантичної системи мови, який дуже швидко оновлюється, тому він представляє в концентрованому вигляді базові концепти, свого роду лінгвістичний полігон, на якому перевіряються багато нових елементів мови і потім частково засвоюються стандартною, літературною мовою [Волошин 2000, с. 10].

Треба позначити, що поняття сленг є вкрай дискусійним. На даний момент в лінгвістиці існує величезна кількість визначень даного явища, які часто суперечать один одному. Так, один з найвідоміших дослідників сленгу Е. Партрідж маркує сленг як існуючі в розмовній сфері вельми неміцні, нестійкі, не кодифіковані, а часто і зовсім безладні і випадкові сукупності лексем, що відображають суспільну свідомість людей, що належать до певної соціальної або професійного середовища. Сленг при цьому розглядається як свідоме, навмисне вживання елементів загальнолітературного словника в розмовній мові у стилістичних цілях [Partridge 1979, с. 29].

Але в лінгвістиці є й інше розуміння сленгу: «розмовна мова, яка вважається нижче стандарту мови освічених людей і складається або з нових слів, або з загальнопоширених, що вживаються в спеціальних значеннях» і як: «сукупність лексем, що використовуються групою осіб, що належать до нижчих верств суспільства та мають погану репутацію» [Маковський 2009, с.10].

Г. Гріноу і Г. Кіттрідж дотепно визначають сленг як своєрідний вид бродяжної мови, яка завжди висить на околицях законного мовлення, але

постійно збивається з місця або пробиває собі шлях до найповажнішої компанії [Greenough Kittredge, 1962].

Чарльз Фриз підкреслює таку рису, як «гумористичність» в сленгу, а саме те, що сленг не може бути визначений як за формами, так і за строгим значенням самих слів; однак його можна охарактеризувати з точки зору почуттів, що супроводжують певні слова – їхніх конотацій, а не їхніх денотацій. Він підкреслює те, що кокетливий гумор позначає вирази, які ми називаємо сленгом [Fries 1963].

Досить розгорнуте визначення сленгу дано В. А. Хомяковим. Сленг – це «особливий периферійний лексичний пласт, що лежить як поза межами літературної розмовної мови, так і поза межами діалектів загальнонаціональної англійської мови, що включає в себе, з одного боку, шар специфічної лексики і фразеології професійних говірок, соціальних жаргонів і арго злочинного світу, і, з іншого, шар широко поширеної і загальнозрозумілої емоційно-експресивної лексики і фразеології нелітературної мови» [Хомяков 1970, с. 145].

Тож, на основі цього можна зробити висновок, що сленг має яскраво виражений емоційний, оціночний і експресивний характер. Часто це свідоме, навмисне вживання елементів в розмовній мові в стилістичних цілях: для створення ефекту незвичайності, відмінності від визнаних зразків, для передачі певного настрою мовця, для додання висловленню жвавості, виразності, точності та образності.

Наступним різновидом стилістично зниженої лексики відповідно до класифікації І. Р. Гальперіна виступають жаргонізми. Ю. Є. Сковронська визначає жаргон «як мову якихось професійних груп, який доступний для розуміння лише їм» [Сковронська 2007, с. 151].

На думку З. Кьостер-Тома, при визначенні жаргону слід висунути на перше місце соціолінгвістичний критерій, за яким жаргон як соціолект є приналежністю порівняно відкритих різних груп суспільства, які об'єднують

людей за соціальним станом, за спільністю інтересів, хобі, занять. До жаргону також зараховується лексика і фразеологія умовних соціальних груп [Кестер-Тома 1993, с. 28–29].

Важливо зазначити, що жаргон не володіє автономним набором фонетичних, морфологічних і синтаксичних показників і виявляється, в основному, на лексико-фразеологічному рівні. М. М. Маковський називає жаргон псевдосленгом і пропонує виділяти такі різновиди як : а) центральний сленг (“centre slang”), б) римований сленг (“rhyming slang”), в) “medical Greek”. Всі ці види псевдосленга використовуються виключно з метою зробити мову тієї чи іншої соціальної групи незрозумілою для непосвяченого [Маковський 2007, с. 168].

Із всього вище згаданого можна зробити висновок, що жаргон, як і сленг, використовується в різних групах, які об'єднують людей за соціальним станом, за спільністю інтересів, хобі, занять і є таким же соціолектом. До жаргону зараховується також лексика і фразеологія умовних соціальних груп. Особливо слід відзначити професійні жаргони, що виникають на базі науково-технічної мови. Жаргон, незважаючи на приналежність до нижнього регістра лексики, не стоїть на місці. Безліч слів успішно увійшли і закріпились в стандартному лексиконі, пройшовши процес дежаргонізації.

Наступним пластом СЗЛ відповідно до класифікації Гальперіна виступають професіоналізми. Згідно з загальноприйнятим визначенням, «професіоналізми» – це слова, які використовуються невеликими групами людей, об'єднаних певною професією. Вчені відзначають, що професійний жаргон – це слова і словосполучення напівофіційного характеру, що позначають якесь спеціальне поняття, для якого ще немає офіційно прийнятого позначення в науці [Кузьмін 1970, с. 68–81; Сердобінцева 2011, с. 241–244.].

Лексеми цієї групи співвідносяться з термінами. А терміни, в свою чергу, дають назви новим поняттям, які виникають в результаті технічного прогресу і розвитку науки.

Професіоналізми дають нову назву вже раніше існуючим концепціям, пристосуванням або інструментами володіють свого роду кодуванням, яку може розшифрувати тільки індивідуум, тісно пов'язаний з даною професією. Відмінною рисою професіоналізмів є їх «технічність». Вони існують в нелітературній страті мови, в той час як терміни належать до літературної.

Відмінною рисою термінів можна назвати їх «просту декодування» людьми, які не пов'язаними з певною професійною діяльністю. В той час як професіоналізми ледь можуть бути розшифровані, так як використовуються у вузькій групі людей одних інтересів. Семантична структура термінів ясна і прозора, але структура професіоналізмів туманна через образного перенесення, на якому будується його назва, зокрема, коли риси об'єкта або робочого процесу відображаються метафорично або метонімічно. При цьому, так само як і терміни, професіоналізми не допускають наявності полісімії, вони моносемантичні.

Відмінною рисою професіоналізмів також є їх рухливість: деякі з них, так само як і терміни, можуть з плином часу втратити свій статус у професійній прошарку лексики і перейти в нейтральний пласт.

Діалектизми – наступна лексична група, що входить до складу стилістично зниженої лексики. Дана підгрупа стоїть в опозиції щодо інших членів нелітературного лексикону. Діалектизми – слова, які в процесі інтеграції національної англійської мови залишилися поза зоною літературної лексики [Galperin 1981].

Деякі діалектизми підійшли так близько до кордону нейтральності або стандарту, що іноді внесені в реєстр стандартного розмовного лексикону. Із цього випливає, що діалектні слова також важко відрізнити від розмовних.

Лексеми, що належать до цієї підгрупи, обмежені в функціональному використанні. Таким чином, І. Р. Гальперін зазначає, що діалектизми використовуються з метою охарактеризувати особистості через їх мову, і робить припущення, що якби такі слова не використовувалися в емотивній прозі – вони б зникли з мови.

Діалектизми, на відміну від професіоналізмів, детермінують приналежність до певної місцевості разом з її повсякденним життям [Galperin 1981].

Щодо вульгаризмів, то вони використовуються в мові не усвідомлено, або в повторенні за кимось, щоб не виглядати старомодним. Вульгаризми – це лексичний шар, який існує з найдавніших часів. І зараз, у художній літературі такі слова зайняли своє законне місце. Самі вульгарні з них тепер можна знайти навіть у добрих творах. Однак, вульгаризми ніколи не переходять в пласт нейтральної лексики і завжди залишаються табу. Вульгарні лексеми мають дуже сильне негативне емоційне забарвлення, і часто використовуються в якості вигуків, для вираження злості, невдоволення [Galperin 1981, с. 118-119].

Дж. Носек цікаво розподіляє вульгаризми за ступенем інтенсивністю соціальної прийнятності на м'які вульгаризми, середні вульгаризми, жорсткі вульгаризми (так звані чотирибуквені слова). Він констатує, що між вульгаризмами та рештою словникового запасу існує плавна межа. Окрім переходу на сленг, деякі вульгаризми можуть стати лайливими висловлюваннями [Nosek 1963].

Також до СЗЛ відносять «арго» – це особлива мова певної обмеженої соціальної групи. Арготичний пласт лексики вживається учасниками комунікації, коли виникає необхідність приховати предмет їх комунікації і відокремити «свою» вузьку групу спілкування.

Соціальна символіка арго виражається при цьому в освіті вторинних похідних мовних систем, що знаходять вираз у видозміні елементів лексичної системи: вживання реліктових суфіксів, вживання іншомовних елементів, особливо із західноєвропейських мов.

3. Кьостер-Тома пропонує розуміти під терміном арго «лексико-фразеологічний пласт історичного значення» [Кестер-Тома 1993, с. 29]. З одного боку, арготизм – це секретне, езотеричне слово, сенс якого доступний дуже вузькому колу людей (наприклад, масони), з іншого боку – це

невід'ємний елемент широкого вуличного мови, яким в умовах сучасного мегаполісу користуються мільйони людей самих різних професій, різного віку і національностей.

Таким чином, у цій роботі до переліку стилістично зниженої лексики ми відносимо: сленг, жаргонізми, професіоналізми, діалектизми, колоквіалізми, вульгаризми, аргі. Як ми побачили, СЗЛ «багатолика», вона має велику кількість різновидів, переклад яких потребує ретельності. Стосовно перекладу сленгізмів можна виділити наступні способи: функціональна відповідність, (пошук аналога потрібного сленгізма в сленгу мови), заміна сленгізмів нейтральною лексикою, транскрипція і транслітерація [Рецкер 2009, с. 240].

При перекладі сленгових одиниць слід враховувати часовий чинник, оскільки, сленг зазнає змін. При перекладі сленгу величезну роль грає контекст, який підказує перекладачеві, якому синоніму з ряду можливих слід віддати перевагу у відповідному випадку [Крупнов 1987, с. 208].

Тож, можна констатувати, що найбільш вживаним є сленг. Він є невід'ємною частиною мови. Він робить мову більш короткої, конкретної, емоційно виразною, а також служить своєрідним знаком приналежності до певного соціального середовища. Особливо часто сленг вживається в англійській літературі.

Як вже було проаналізовано, стилістично знижена лексика емоційно забарвлена. Але це емоційне забарвлення не менш важливе, ніж точний переклад виразу. Особливість стилістично зниженої лексики полягає в тому, що вона може мати величезну кількість перекладів, що залежать від безлічі факторів. Репліка героя може бути з сарказмом, іронією або насмішкою. При цьому і правильне відчуття інтонації грає роль. Іноді навіть слідує за контекстом не завжди можна вловити негативне або позитивне забарвлення вираження. Тож, треба дуже уважно підходити до проблеми адекватного перекладу будь то сленг, професіоналізм чи колоквіалізм. Завжди треба передати саме те враження, що є від оригіналу. Але парадокс полягає в тому, що у кожної людини, перекладач він чи ні, своє бачення світу, і точність

перекладу стає поняттям суто індивідуальним. Деякі при перекладі вважають, що елементи стилістичної зниженою лексики не так важливі, і просто опускають її.

Але, художній переклад – це унікальний, неповторний вид міжмовної та міжкультурної комунікації, обумовлений як мовними, так і позамовними чинниками. Перекладач, у процесі такої комунікації виконує важливу роль і, виступає посередником не лише між автором – адресантом певного повідомлення – та його кінцевим реципієнтом, але й між двома мовами та культурами. Тому високий рівень професійної компетентності перекладача, а також знання окреслених статусних індексів і вміння вирізняти їх у тексті оригіналу допомагає перекладачеві долати труднощі у перекладі художніх творів, залишаючись вірним автору та його творчому задуму.

1.3 Функціональні властивості стилістично зниженої лексики в тексті сучасної анімації і проблеми їх відтворення

У попередньому підрозділі було з'ясовано, які існують класифікації СЗЛ, що є безпосередньо важливим для перекладача. Але не менш важливим є те, яку функцію виконує той чи інший різновид, бо від цього прямо залежить стратегія перекладу. Тому, цей підрозділ буде присвячений з'ясуванню функцій СЗЛ. Але спочатку, доречно зауважити що розуміють під функцією одиниці мови та анімаційного тексту.

Тож, під функцією одиниці мови розуміється її призначення в мові, її роль в досягненні мети висловлювання.

Щодо анімаційного або мультиплікаційного кіно, то це синтетичне аудіовізуальне мистецтво, в основі якого лежить ілюзія поживлення створених художником об'ємних і плоских зображень або об'єктів предметно-

реального світу, зображених покадрово на кіно і відеоплівці або на цифрових носіях [БРЕ]. Це історія, яка розказана особливою мовою.

Треба зазначити, що саме анімація вперше презентувала на екрані казкові, фантастичні світи – плід режисерської фантазії, а не фіксувала й відтворювала реальний світ, чим спершу займався аніматорграф. Щодо засобів анімаційної виразності, то вони знаходяться у постійному розвитку, удосконалюються і трансформуються. Так як відбувалося зростання цифрових технологій, анімації значно росли у культурному та у соціальному житті. Комп'ютерну анімацію використовують майже всюди, і це причинило появу нового трактування самого поняття «анімація».

Як вже відомо, поняття «анімація» походить від латинського «*anima*» – душа (*animus*). Також цей вид кінематографа часто називають мультиплікацією. Від латинського “*multiplicationi*” – множення [VLM].

В основі цього терміна лежить «оживлення» неживого об'єкта, наприклад оживлення малюнка, ляльки чи тіней, а «множення» – це спосіб, яким це досягається, а саме множення зображень, які відрізняються своїми рухами один від одного [Безклубенко 2004, с. 241].

Анімація на протязі ХХ століття формувалася в самостійному виді сучасної візуальної масової культури, яка носить назву аніматорграф. Велика кількість традиційних анімацій було розроблено на студії В. Діснея ще в 1930-х роках. Взагалі, В. Дісней – першовідкривач у технологіях виробництва та створенні нових форм мультиплікаційного руху, освоєнні кольору, музики та звуку. Діснеївські герої є надзвичайно популярні і у наші часи.

Щодо компанії “DreamWorks Pictures” (також відома як DreamWorks SKG або DreamWorks Studios, яку зазвичай називають DreamWorks), вона є лейблом виробництва фільмів компанії Amblin Partners. “DreamWorks” уклав угоду про дистрибуцію з “Walt Disney Studios Motion Pictures”, де “Disney” розповсюджує фільми “DreamWorks” через “Touchstone Pictures” [Definitions for DreamWorks].

Стосовно цільової аудиторії анімаційного фільма, то слід зазначити, що існують стереотипи в окресленні аудиторії анімаційного жанру, адже такі фільми прийнято вважати лише дитячим продуктом, якщо розглядати їх з точки зору їх форми та змісту [Ali Hassan, Daniya Muhammad 2013 с. 6].

Згідно з твердженням М. М. Юрковської, «анімаційний фільм» має бути цікавим, захоплюючим та смішним для зовсім різних цільових аудиторій. Сьогодні продюсери різних кінокомпаній, таких як “Disney-Pixar”, “Universal”, “Paramount” та “DreamWorks Animation” дотримуються універсального правила: мультфільми мають бути зроблені одразу для двох аудиторій – дитячої та дорослої, задля того, щоб цікавим сюжетом могли насолоджуватися і діти, і батьки [Юрковська 2011, с. 7].

Треба зазначити, що анімаційне або мультиплікаційне кіно є різновидом художнього кіно, яке неможливо без роботи режисера, художника-фазовщика, художника по персонажам, художника-постановщика, художника-промальовника та інших.

Процес створення мультфільму можна розділити на такі основні етапи як ідея, сценарій, розкадрування, аніматика, виготовлення фонів і персонажів, сканування, графічна обробка матеріалів, зйомка, озвучування, монтаж, титри та демонстрація [Послідовність етапів роботи по створенню мультфільмів 2004].

Сам процес створення мультфільму поділяють на три частини, так би мовити три різні складові: пре-продакшн, продакшн та пост-продакшн.

Перша стадія – це пре-продакшн, і він починається з начерків, намальованих в послідовності розвитку історії, це той сценарій, без якого нічого не може створитися.

Коли сценарій готовий, є можливість перейти до розміщення декорацій і персонажів, а ще пізніше до моделювання, розміщення об'єктів в сцені, накладення текстур, висвітлення і самої анімації.

В останню стадію в створенні мультфільму входять: монтаж відео, редагування відео матеріалу (корекція кольору, додавання глибини різкості і

т.п.), поєднання візуальних ефектів і персонажів, робота з акторами для озвучення персонажів [Створення мультфільмів 2013].

Ю. М. Лотман, один з авторів книги «Діалог з екраном», писав, що «різні мистецтва, володіючи кожне своєю мовою, відтворюють різні образи світу, але тільки два з них – мистецтво слова і кінематограф – користуються цілим набором мов, що дозволяють відтворювати гранично повний образ реальності». Глядачеві пропонується не якийсь образ зовнішнього світу, а умовний намальований кадр, що орієнтується на карикатуру, дитячий малюнок, мальовниче полотно, фреску. «Рухомі малюнки» вступають з глядачем в гру за особливими правилами: «це гра, все тут умовно, тут все можливо, і ви знаєте про це» [Лотман, Цивьян 1994, с. 211].

Подалі ми будемо аналізувати СЗЛ, яка є частиною вербаліки анімаційного фільму. На наш погляд, сценарій або монтажний лист такого фільму можна сприймати як художній текст, а, отже, говорячи про функції вербальної складовою анімації, можна апелювати до функцій самого художнього тексту задля зіставлення їх потім з функціями СЗЛ.

Як зазначає О. І. Москальська, художній текст, як і будь-який інший текст, є вищою комунікативною одиницею, яка несе певну інформацію [Москальская 1959, с. 21].

Більш ширше поняття подане К. Бюлером, а саме те, що текст передає інформацію про навколишню дійсність, описуючи речі, події, ситуації. За це все відповідає репрезентативна функція. Більш того, текст є засобом для вираження певних почуттів, емоцій оцінок, ставлення до інформації, що репрезентується в тексті. За це відповідає експресивна функція. Більш того, текст несе певну інформацію, яку відправник закладає з метою, щоб викликати у реципієнта адекватну реакцію, тож текст має ще апелятивну функцію [Бюлер 2000, с. 31].

Передача функцій стилістично зниженої лексики в перекладі художнього тексту є однією з передумов досягнення функціонально-прагматичної

адекватності перекладу, яка передбачає правильну передачу основної комунікативної функції оригіналу [Швейцер 1997].

Проте, на практиці часто виникає проблема визначення стилістично приналежності слова. Від цього залежить встановлення функцій цього слова в художньому тексті і передача цих функцій в перекладі [Сдобников 1992].

Функціонування стилістично зниженої лексики в художньому тексті визначається: приналежністю лексичних одиниць к одному із розрядів зниженої лексики, особливостями семантичної структури слова, композиційними особливостями самого тексту.

Як зазначає В. В. Сдобников, передача функцій СЗЛ сприяє досягненню адекватності перекладу. А щодо можливостей передачі функцій стилістично зниженої лексики, то вони залежать від наявності у мові перекладу функціональних еквівалентів з подібною структурою [Сдобников 1992].

Знижена лексика і її елементи разом з іншими мовними засобами виконують цілий ряд функцій: номінативних, психологічних, соціальних та креативних.

Тож, доречно почати саме з номінативної функції, яка є найважливішою та найпоширенішою. Номінативна функція елементів зниженою лексики виражається в можливості з їх допомогою давати нестандартні назви спеціальним внутрішньо корпоративним поняттям.

Щодо психологічної функції, то вона полягає в силі їх емоційного впливу, здатності привернути увагу слухача, шокувати впливом зниженого образу.

Соціальна функція зниженою лексики і метафорики проявляється в її груповій, знаковій ролі: хто говорить таким чином заявляє про свою приналежність до певного соціального угруповання і протиставляє себе чужим.

І нарешті, найцікавіша функція – це креативна функція. Звернення до неї, особливо в метафоричному аспекті є найдоступнішим і популярнішим засобом вияву образу слова: творчого самовираження мовця, яке при цьому може виконувати функцію психологічної розрядки, мовної релаксації. І далеко

не завжди естетичний ефект елементів зниженою лексики і метафор, які входять до її складу, є випадковим, що не заданим-дуже часто, особливо коли образна реномінація долає внутрікорпоративне вживання і стає фактом інтержаргона або інтерсленга. У такому випадку слово або метафора стає способом розцвічування дійсності [Сдобников 1992].

Треба зауважити, що стилістичне і функціональне значення зниженою лексики полягає в її приналежності до особливої комунікативної сфери, а саме до розмовно-фамільярної мови. Ця функція стилістично зниженої лексики є диференціальною, тобто відрізняє її від кодифікованої літературної мови.

Художня література, з урахуванням деяких припущень, нерідко виступає в якості джерела розмовної і загальнорозмовної мови з усіма її різновидами. При відтворенні в художньому тексті, вона зберігає свої функціонально-стилістичні особливості, які у реальної комунікації, і набуває додаткові стилістичні функції, будучи поміщена в іншу сферу або контекст художнього твору.

Серед художніх функцій зниженою лексики можна виділити наступні: характерологічна функція, функція створення ідиолекта, функції створення групового портрету, функція створення комічного ефекту та, звичайно, стилеоутворююча.

У художньому тексті знижена лексика і її різновиди (розмовне просторіччя, жаргон, сленг, арг, обценізми, сленг і вульгаризми) виконують складне стилістичне завдання, в залежності від якого виходить на перший план та чи інша функція. У художньому творі всі функції стилістично маркованої лексики стають художньо значущими, в зв'язку з чим їх можна розділити на дві групи: імітація і стилізація розмовної мови та характерологічні (характеристика героя або його відношення до дійсності. Ці дві функції безпосередньо пов'язані з відтворенням комунікативної ситуації, яка має місце в дійсності).

Далі важливо зазначити, що у характерологічні функції зниженою лексики входять: соціолінгвістична функція та експресивна.

У художньому тексті соціолінгвістичних функція зниженою лексики проявляється або при характеристиці індивідуальної мовної манери персонажа, або при створенні мовного портрета цілої групи персонажів. Також характерологічна функція проявляється в тексті художнього твору при створенні образу героя. Це відбувається через його індивідуальну мовну манеру, тож з'являється тенденція застосування цілого лексичного пласта, а не окремих його елементів.

Щодо мови героя літературного твору, то вона відрізняється набором лексем, які виконують певні характерологічні функції. Перш за все, це демонстрація співвідношення мови персонажа з суб'язиком соціальної групи. Цікаво зазначити, що при цьому на перший план може виходити або індивідуальна манера мовної поведінки, або стилізація манери мовної поведінки цілої групи, або навіть цілого покоління.

Якщо повернутися до експресивної функції зниженою лексики, яка входить до характерологічних функцій, то вона полягає в її здатності виражати суб'єктивні аспекти сприйняття дійсності носіями мови: вона складається з трьох складових: емотивності, оцінковості і інтенсивності.

Серед загальнотекстових функцій зниженою лексики виділяють створення комічного ефекту. Уснує декілька прийомів досягнення такого ефекту.

При першому прийомі автор навмисно включає в мовну характеристику персонажа (персонажів) експресивний елемент, який утворює «стилістичний злам», і тим самим створює раптовий комічний ефект (сатиричний, іронічний, гумористичний) [Лотман 1970, с. 331].

Другим прийомом створення комічного служить авторське коментування стилістично знижених слів. Комічний ефект цілком залежить від того, що знаходить читач поза мовних характеристик персонажів, в самому авторському оповіданні, або в майбутніх репліках персонажів. У такому випадку, як це можна прослідкувати, комічний ефект навмісто затримується [Лотман 1970, с. 331].

Третім прийомом створення комічного виступає «суб'єктивно-комічне». Суб'єктивно-комічне найбільш яскраво проявляється в словесних «дуелях» персонажів. Поки триває так звана «дуель», відчувається комічна напруга, відмінна від комічного ефекту протяжністю в часі [Дібелмус 1928, с. 129].

Наступним прийомом є прийом авторського коментування. Щодо досягнення комічного ефекту за цим прийомом, то тут подібний ефект досягається за рахунок контрасту між авторською мовою, орієнтованої на літературну норму, і просторіччя героя.

Стилеутворююча функція зниженою лексики проявляється при високому ступені насиченості тексту художнього твору її елементами. У творах, що відображають розмовну мову, вона є важливою складовою, яка виконує при цьому такі функції як, маркування комунікативної ситуації (зазвичай ситуації неформального спілкування); орієнтування читача на сприйняття тексту через самовираження героя (функція сповіді оповідача); мовна характеристика соціальної або вікової групи.

Отже, ми можемо зробити висновки про те, що знижена лексика в художньому тексті багатфункціональна. Її функції можна розглядати як системні (загальні) і іманентні (окремі). Перші є похідними від основної функції системи, до якої вони належать, і в якій функціонують; другі виявляються як диференціальні ознаки, що відмежовують знижену лексику і її елементи від нейтральної та літературної лексики.

Як зазначалося раніше, найбільш вживаним, за класифікацією І. Р. Гальперіну, є сленг. Він робить мову більш короткою, конкретною, емоційно виразною, а також служить своєрідним знаком приналежності до певного соціального середовища. Тож, зробивши аналіз функціонування сленга в художній літературі та у художньому кінотексті, можна говорити і про функції стилістично зниженої лексики взагалі.

Якщо взяти за основу роботу Е. М. Береговскої, то можна констатувати, що сленгова мова є знаковою системою. А знаки, в свою чергу, служать для

того, щоб передавати необхідну інформацію від одної людини до іншої людини. Із цього можна зробити висновок, що перша функція сленгу, як стилістично зниженої лексики є комунікативна [Береговска 1996].

Як наступну функцію можна виділити когнітивну у тому випадку, коли значення лексем несуть в собі додаткову інформацію, яку з тих чи інших причин, не можна знайти в стандартних позначеннях в словниках.

Треба зауважити, що так як сленг виражає не тільки аморальні явища, які суперечать закону, але також, висловлює певне лексичне явище і якийсь стосунок до них, який може бути і позитивним, і негативним, і нейтральним, то саме з приводу цього можна констатувати, що сленг має також експресивну функцію.

Так як існує вплив вікових та професійних особливостей на мову, то також можна виділити світоглядну функцію.

Світоглядна функція безпосередньо пов'язана з езотеричної. Реалізація езотеричної функції сленгу базується на його специфіці, тобто закритим характером функціонування в порівнянні з літературною мовою [Береговска 1996].

Наступна цікава функція сленгу є функція економії часу. Така функція допомагає економити час і місце. Засобами реалізації цієї функції є аббревіація та скорочення.

Детально вивчивши особливості кожної функції сленгу, є можливим накласти даний шаблон функціонування на всі підсистеми зниженого рівня лексики. Це може бути пояснено наступними висновками.

Перш за все це те, що комунікативна функція є домінантною, адже всі стилістично знижені елементи мають комунікативний потенціал.

Когнітивна функція також може бути застосовна: одним з найбільш продуктивних способів утворення нових значень є метафоричне перенесення. Величезна кількість слів позначають те чи інше явище та мають додаткове значення, засноване на непрямому (метафоричному) або частковому (метонімічному) переносі значень.

Експресія і емоційність знижених елементів беззаперечна. Велика частина подібних лексем використовується людьми з метою емоційної розрядки або для досягнення ефекту новизни.

Але в той же час, у слів, які належать до стилістично зниженого рівня є особливість: вони є маркерами приналежності людини до різних соціальних, географічних, професійних груп, і ця особливість відображена в світоглядній, езотеричній та сигнальній функціях.

РОЗДІЛ 2

ТИПОЛОГІЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЗЛ В АНІМАЦІЙНОМУ ФІЛЬМІ “SHREK”

2.1 Серія фільмів про Шрека як феномен сучасної анімації

«Шрек» – це екранізація новел Стейга, автора багатьох книг для дітей і юнацтва. Серед них – «Шрек», за яким було знято знаменита мультиплікаційна серія. Це перший повнометражний мультфільм в історії, який отримав премію «Оскар» за кращий анімаційний фільм та визначив подальший розвиток анімаційного кіно. Мультфільм також був номінований на кращий адаптований сценарій. Він отримав шість номінацій на премію Британської академії кіно і телевізійних мистецтв (BAFTA), в кінцевому підсумку виграв кращий адаптований сценарій. Успіх фільму допоміг “DreamWorks Animation” стати основним конкурентом Pixar в комп’ютерній анімації для художніх фільмів, і були випущені три продовження – «Шрек 2» (2004 р), «Шрек 3» (2007) та «Шрек назавжди» (2010 р) [How “Shrek”..., 2004].

Фільм брав участь у конкурсній програмі Канського кінофестивалю, його фестивальний показ відбувся 12 травня 2001 року, а у в широкий прокат фільм вийшов у США 18 травня 2001 року.

Мультфільм «Шрек» є доступним для розуміння і освіченому глядачеві, який вже розбирається у кінематографічній класиці, пародію на яку обізнана людина моментально зрозуміє і оцінить пікантність мультяшної ситуації, а також і меньшому поколінню, яке знайоме з казковою спадщиною світу.

Анімаційна картина «Шрек» зазнала успіху, тому, що у мультфільмі, перш за все, простежується створення ілюзії правдоподібності завдяки правильному відокремленню ключових звуків.

За твердженням А. П. Мельника, анімаційні фільми демонструють дитині різні способи взаємодії з навколишнім світом, розвивають мислення та взагалі формують світогляд [Мельник 2012, с. 177].

Ця феєрична сатира викликає велику кількість позитивних емоцій, в якій задіяні найрізноманітніші характери, і ніколи наперед не можна вгадати, який давно забутий казковий герой з'явиться з гущавини зачарованого лісу. Це невелике розслідування відкриває таємничу завісу над народженням «Шреку».

Неможливо не зауважити, що зелений флегматичний людоджер Шрек, який живе на болоті – відгомін кельтської міфології. Ці злісні велетні, що живуть в лісовій глушині, володіли неймовірною силою, тому навіть в безбройному бою їх важко було перемогти.

Треба зазначити, що образи монстрів досить часто з'являються у сучасній візуальній та вербальній культурі. Анімація або аніматорграф, володіє великими можливостями для репрезентації феномена монстра, створює його фантастичне зображення та представлення про нього [Гордеева 2012, с. 178].

Інтерес до монстрів вельми характерний для Середньовіччя, і бере початок в Античності, перш за все в трактатах Плінія Старшого, Соліна, Ісидора Севільського. Вже в географічних творах Античності, починаючи з Геродота, можна знайти описи чудовиськ, що мешкають на околицях світу. В образах монстрів відбивалися риси як зоо, так і антропоморфних істот. Середньовічний вчений Фома з Кантімпре пише про природу подібних образів. У XVI ст. інтерес до монстрів не тільки не згас, а й придбав нові аспекти. Про сенс існування чудовиськ замислювалися такі вчені-філософи, як Джон Нокс, Мішель Монтень, Френсіс Бекон. Вони ставили собі питання про зв'язок жахливої зовнішності і жахливої поведінки. В епоху Просвітництва та індустріалізації міфологічні або фантазійні монстри все менше приваблюють до себе увагу через раціоналізацію повсякденних практик. Ситуація змінюється на XX століття. Спроби опису виродків і монстрів робилися такими сучасними вченими, як І. В. Можейко, Н. А. Гореловим [Бескова 2009, с. 231].

Не можна не зауважити, що, «монструозність» є соціально конструйованим феноменом, який існує в певній культурі, означає або маркує жахливість і потворність явища, того образу, який різко відрізняється від загальноприйнятого стандарту фізичними або моральними якостями [Ямпольский 2003].

Як правило, монстр має нестандартну зовнішність, не схожий на інших за зовнішніми і навіть інколи за внутрішніми характеристиками [Евгеньєва 1999].

Огри не раз з'являлися в європейських казках і художній літературі, а комунікація цієї лісової нечисті обмежувалась нецивілізованими вигуками та жестами.

Неможливо не зауважити, що анімаційний фільм «Шрек» з'явився на основі книги Стейга, яку той видав у 1990 році. Автор навмисно зробив своє читиво «легким», оскільки був упевнений: «Необхідно завжди пам'ятати про те, що пишеш для дітей», тож Вільям Стейг створив добродушного огра та балакучого ослика.

Крім літературної діяльності, Стейг довго займався так само скульптурою, графікою і створенням карикатур – саме він надав мультяшному героєві такий зовнішній вигляд.

Щодо прототипу, то цікаво зазначити, як виявляється, цей вигляд – зовсім не випадковість. Стейг змалював Шрека з франко-американського професійного борця рестлінга Моріса Тійє (Maurice Tillet) 1903 року народження [История Мориса Тийе].

Зі своїми даними Моріс мав можливість зніматися лише в комічних картинах, причому граючи другорядні ролі. Після зйомок в десятці не надто інтелектуальних фільмів, Тійє зрозумів про безперспективність такої кар'єри і перейшов в охорону кіностудії.

Треба підкреслити, що герой, створений аніматорами студії “DreamWorks”, допоміг розтиражувати його образ по всьому світу в мільйонах

іграшок і зображень. Стартувала робота над першим «Шреком» ще в 1997 році, і тривала чотири з половиною роки.

Щодо озвучки, то озвучували мультфільм відомі голлівудські зірки – Майк Майерс (Шрек), Камерон Діаз (Фіона), Едді Мерфі («чудовий» Віслук) і Антоніо Бандерас (Кіт у чоботях).

Один з ключових факторів успіху для нього – відповідні голоси зірок, що озвучують персонажів. Це чимало важлива особливість у фільмі.

Творці «Шрека», здається, зібрали воедино всі тисяча і одну казки Шахерезади, щоб перевернути їх догори дном: головних героїв у пригодах супроводжують Білосніжка з гномами, Піноккіо, Рапунцель, Попелюшка, Спляча красуня, Робін Гуд, вовк і троє поросят.

Принцеса Фіона, зачарована злою феєю, перебуває в башні, що охороняється лютим драконом, і чекає поцілунку від «прекрасного принца» – замість цього з'являється зелений людожер в компанії осла, але, як ми побачили, принцесу це не дуже засмутило.

Дракон виявляється дуже самотньою і влюбливою дамою з віями довше зубів – і жили вони з Ослом довго і весело, оточені своїми гібридними «херувимчиками». Сам же Шрек виявився нешкідливим, трохи замкнутим «феодалом», який ставить автографи на селянських вилах.

Звісно, цікаво знати про нагороди за дивовижний мультит «Шрек». Тож, «Шрек» двічі претендував на Золоту пальмову гілку Каннського фестивалю (в 2001 і 2004 роках) – і був серед конкурентів єдиним мультиплікаційним фільмом. У 2002 і 2005 роках зелений велетень отримав «Оскар» за режисуру і як кращий анімаційний фільм року.

2.2 Функціональний та семантичний аналіз стилістично зниженої лексики в анімаційних фільмах “Shrek”

2.2.1 Особливості функціонування і перекладу стилістично зниженої лексики в анімаційному фільмі “Shrek 1”. Аналіз СЗЛ, яку вжито в першому і другому фільмах анімаційної серії про Шрека, дозволяє стверджувати, що мова персонажів є насиченою жаргонізмами, діалектизмами, обценізмами, зниженими колоквиалізмами. Чимало зустрічається прикладів сленгізмів, серед яких можна помітити одиниці загального та спеціального сленгу. Є також приклади вульгаризмів (див. додатки Б і В).

Більш всього в мультфільміх про Шрека зустрічається сленгізмів та жаргонізмів. Перш ніж детально розглянути особливості використання стилістично зниженої лексики, з’ясуємо, хто із персонажів використовує той чи інший різновид та яку функцію цей різновид виконує.

Логічно розпочати зі Шрека, як з головного персонажа серії анімаційних фільмів. Значна кількість стилістично зниженої лексики міститься у його мові. Найчастіше його варіанти зниженої лексики виконують номінативну та експресивну функції. Шрек дає назву багатьом людям та речам через сленг та жаргон.

Щодо прекрасної Фіони, вона не має звичку використовувати стилістично знижену лексику з номінативною функцією, але дуже часто використовує СЗЛ, функція якої – експресивна.

Ненормативну лексику особливо часто використовує сам Шрек, коли говорить про те, що йому не до вподоби. Наприклад, у ситуації, коли друзі нарешті дісталися замку, але бідний Віслюк ніяк не може заспокоїтися, Шрек його попереджує:

BT: “*Donkey, two things, okay?*” [S1].

ПТ-1: «Віслюк, зробимо пару зупинок на цьому» [ШП1-1];

ПТ-2: «Віслюк, пару нюансов, окей?» [ШП2-1].

Не менш емоційно Шрек звертається до Віслюка, коли той навіть після намагань Шрека заспокоїти його, стоїть на своєму:

ВТ: “*Shut up*” [S1];

ПТ-1: «*Стули пельку*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Захлопни пасть*» [ШП2-1].

Цей жаргон, на думку Шрека, може допомогти йому позбутися надоддливового товариша. Шрек не переймається почуттями іншого. Він – велетень, саме тому ненормативна лексика у нього в крові.

Шрек сміло говорить зниженою лексикою і про себе:

ВТ: “*Stupid, ugly ogre*” [S1];

ПТ-1: «*Тупий, потворний огр*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Большой, тупой, уродливый людоед*» [ШП2-1].

Далі ще не один раз Шрек докоряє собі, наприклад:

ВТ: “*horrible beast*” [S1];

ПТ-1: «*потворне чудовиське*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*ужасное чудовище*» [ШП2-1].

Тут має місце номінативна функція тому, що тут дається назва істоті або предмету.

Щодо Віслюка, то він порушує правила лексичної норми говорячи про сходи. Яскравим прикладом цього може слугувати така його фраза:

ВТ: “*Kick it to the kerb*” [S1];

ПТ-1: «*Ці сходи не знають хто до них йде*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Настучу леснице по перилам*» [ШП2-1].

Не менш показовим є й наступний вислів, в якому вже Віслюк говорить про Дракона:

ВТ: “*How do you let her down real easy?*” [S1];

ПТ-1: «*Як охолодити її норов?*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Как охладить её пыл?*» [ШП2-1].

В наведених прикладах прослідковується експресивна функція.

Шрек та Віслук знаходять використання стилістично зниженої лексики гарною спробою підбадьорювати один одного. Саме з цього ми робимо висновок, що стилістична знижена лексика не завжди ображає, але інколи й може зробити гарну послугу.

Робін Гуд та його команда мисливців теж не залишаються осторонь. Їм стає до вподоби проспівати Фіоні у похабній манері такі рядки:

ВТ: *“I like a saucy little maid”* [S1];

ПТ-1: *«Як надить кралечка хороша»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Я люблю распутных девчонок»* [ШП2-1].

Далі спробуємо надати більш детальний аналіз лексики, що аналізується, звертаючи увагу на ситуацію, в якій вжито СЗЛ кожним з персонажів, а також на композиційну частину сюжету, де вживається знижена лексика, рівно як і на те, що ця лексика означає, до якого різновиду відноситься та, звичайно, яку функцію виконує.

Першу фразу зі стилістично зниженим забарвленням говорить Шрек, коли він виходить зі своєї маленької, затишної кімнати, в якій він обожною проводить безліч свого часу:

ВТ: *“What a load of”* [S1];

ПТ-1: *«Ох, яка купа»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Ну и груз»* [ШП2-1].

Це явний жаргон з відтінком іронічності, який, на нашу думку, винонує номінативну, експресивну та креативну функції, показуючи відношенням Шрека до очікування принцеси на свого принца. Для Шрека це тягар, він далекий від таких почуттів. Переклад цього жаргону, на мою думку, є адекватним. Згідно зі словником «Мультитран» діалектний різновид слова *“load”* може набувати значення *«накладати»* [Мультитран 2001].

Наступний приклад стилістично зниженої лексики, яку ми будемо характеризувати, теж належить Шреку. Він поясняє людям, хто такі огри і чому з ними маленьким чоловічкам краще не мати справу:

BT: *“They’ll make a suit from your freshy peeled skin”* [S1];

ПТ-1: *«Вони собі костюм пошють з твоєї свіже знятої шкіри»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Они себе костюм пошьют из вашей свежеснятой шкуры»* [ШП2- 1].

Це теж відноситься до жаргону, який виконує номінативну та експресивну функції. Якщо звернутися до словника “Urban Dictionary”, *“peeled skin”* має значення *«розірвана шкіра»* [Urban Dictionary 2020], тож, ми вважаємо, переклад адекватний.

Наступний приклад стилістично зниженої лексики, який ми можемо виділити, відноситься вже до бідного Пінокіо. Старий продає малечу, та чоловік в обладунках називає Пінокіо *“Possessed toy”* [S1] (*«лялька з манією величності»* [ШП1-1]; *«чокнутая кукла»* [ШП2-1]). З цієї фрази впливає те, що старому байдуже майбутнє кожної істоти і він поводить себе дуже грубо з ними. У даній ситуації жаргон виконує номінативну функцію. Згідно зі словником «Мультитран», такий жаргон має переклад *«пришелепкувата»*, *«схиблена»* [Мультитран 2010]. Ми вважаємо переклад адекватний, але не зовсім вдалий, можна було б відтворити слова старого так: *«пришелепкувата іграшка»*. Функція жаргону буде номінативна та експресивна.

Ще один приклад – це слова злісної старої тітки. Вона намагається продати Віслюка та при цьому обзиває його *“Little fella”* [S1]; *«друзе»* [ШП1-1]; *«дружок»* [ШП-2]). Це вже явний сленг. Зазвичай, це дружня форма звернення до чогось маленького, наприклад, до якоїсь маленької тварини. Але зла бабуся насправді ненавидить Віслюка, але намагається робити враження доброї. Щодо українського відповідника, ми б запропонували такий аналог: *«пацан»* або ж *«чувак»*. Функція цього сленга є номінативна.

Щодо наступних розглянутих прикладів СЗЛ, вони теж промовляються тіткою, яка говорить про Віслюка у жаргонній формі, наприклад:

BT: *“He’s really quite a chatterbox”* [S1];

ПТ-1: *«Він торохтить без зупину»* [ШП1-1];

ПТ-2: «*Да он ещё тот балаболка*» [ШП1-2].

Сленгова одиниця “*chatterbox*” використовується, щоб надати назву тому, хто схильний багато говорити. У даному випадку сленг виконує знову-таки номінативну функцію. Ми вважаємо, що переклад є адекватним. Наш запропонований переклад буде «*Він той ще базікало*».

Бабуся використовує і подалі сленг, поки лає Віслюка, наприклад:

ВТ: «*bone headed dolt*» [S1];

ПТ-1: «*недоумок*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*болван безмозглий*» [ШП1-2].

І знову-таки у наступному вислові старої ми знаходимо сленг:

ВТ: “*talkingest damn*” [S1];

ПТ-1: «*найбалакучиша істота у світі*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*самая разговорчивая тварь, которую вы видели*» [ШП1-2].

Цю фразу з номінативною функцією використовує бабуся, коли вона залишається один на один з Віслюком та вже не приховує свої почуття. Переклад не зовсім адекватний тому, що, згідно словника, сленгове “*damn*” має переклад «*чорт*» [Мультитран 2010]. Наш запропонований переклад буде «*найбалакучий чорт у всьому світі*».

Цікавим прикладом сленгу є неповажне звертання, яке виголошує Шрек до Віслюка, коли вони тільки-но познайомилися:

ВТ: «*whoa*» - «*постій-ка*» [S1];

ПТ-1: «*постій-ка*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*постой-ка*» [ШП1-2].

Це й не дивно, адже Шрек напочатку мультфільма - доволі груба істота, яка звикла до подібних манер та звертань. Взагалі, це звертання використовується дуже рідко, задля того, щоб, наприклад, висловити подив, але у Шрека такі звертання прослідковуються доволі часто, що кожний раз нагадує про його походження. Коли ми звертаємося до словника, то бачимо сленговий варіант перекладу: «*нічого собі*», «*ось це так*» [Urban Dictionary 2020].

В анімаційному фільмі цей вигук виконує експресивну функцію, адже він передає почуття.

Яскравим прикладом того, як жаргон може підбадьорювати у деяких ситуаціях, може слугувати приклад, коли Віслюк намагається розговорити Шрека та характеризує його:

ВТ: “*mean, green, fighting machine*” [S1];

ПТ-1: «*У тебе прикольні зелені очиська*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Ты злобная, зеленая, боевая машина*» [ШП1-2].

Це дійсно розріджує напружену атмосферу, і Шрек навіть стає трохи м'якішим та більш уважнішим до Віслюка. Хоча Віслюк подібною манерою і звертається до Шрека, він одразу відчув, що Шрек у душі дуже добрий, та потребує справжньої дружби та слів підтримки, але його треба підштовхнути до цього. Я вважаю, що цей переклад доволі точний, та якомога яскравіше передає всю суть початкового відношення Віслюка до Шрека. У цьому контексті жаргон виконує креативну функцію тому, що віслюк говорить це з метою емоційної розрядки.

Але вже коли Шрек гаркнув на свого нового «друга», Віслюк втрачає самовладання та видає, що у Шрека “*breath sticks*” [S1] («*ти б мік-так який би пожував*» [ШП1-1], «*дыхание смердит*» [ШП1-2]).

Це правда, але вона доходить у жаргонному варіанті. Напочатку Шрек дійсно не переймається стосовно того, що та як він говорить, та відкрито виражає свою неприязнь до нового «друга», тож віслюк продовжує використовувати жаргон: “*freak*” [S1] («*помтвора*» [ШП1-1]; «*урод*» [ШП1-2]).

Стосовно значення слова «*stick*», то це – жаргонний термін, зустрічається наприклад в Майамі, і використовується для опису АК-47, але також іноді для опису великої автоматичної гармати, такої як *ar-15* або *m-16* [Urban Dictionary 2020]. Віслюк не випадково використовує саме такий віслів, звертаючись до Шрека. Тож, ми вважаємо, що такий переклад дуже яскраво передає використану іронію віслюка з натяком на «величезність».

На нашу думку, обидва варіанта перекладу вдалі тому, що згідно зі словником Oxford Dictionary, “*freak*” перекладається як «*птовора, уродець, псих*» [Oxford English Dictionary Online 1989]. Ми вважаємо, що функція цього сленгу номінативна, експресивна та креативна.

У наступному епізоді Шрек заволав на гномів, які забрели до його домівки. А коли вони поставили на стіл труну Білосніжки, Шрек закричав: “*dead broad*” [S1] («*небіжка*» [ШП1-1]; «*Мертвячина*» [ШП1-2]). Ми згодні з цим варіантом перекладу. На нашу думку, функції, які виконує тут сленг - номінативна та експресивна.

Сленгове слово «*gosh*» [S1], також вживається як вигук або використовується для позначення здивування. Ця стилістично знижена одиниця належить Шреку. В українському дубляжі не має аналогу, російський же варіант - «*ё-моё*» [ШП1-2]. Згідно зі словником “Oxford Dictionary”, “*gosh*” перекладається як «*чорт, господи, боже мій*» [Oxford English Dictionary Online 1989].

А ось як Шрек запитує, де знаходиться король Фаркад: “*Where is this guy?*” [S1]. Тут ми знаходимо сленгове слово “*guy*”. Щодо перекладу цього сленгу, то в українському дубляжі він відсутній, а російський дубляж має переклад «*чужак Фаркад*» [ШП1-2]. Знову-таки, російський дубляж більш адекватний тому, що передає більше експресії вихідного тексту. Ми вважаємо, що функція цього сленгу номінативна та експресивна.

Далі Шрек зібрався поговорити з королем, щоб відправити всіх істот геть від його болота, та звертається до них з наступною сленговою одиницею:

BT: “*all fairy tale things*” [S1];

ПТ-1: «*ви, чарівні істоти*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*все сказочные существа*» [ШП1-2].

Треба зазначити, що слово “*thing*” є дуже табуйованим згідно зі словником «Мультитран» [Мультитран 2001], тож, перекладачі не використовують цю фразу і зглажують її.

Подальший приклад: “*She is a loaded pistol*” [S1]. Українського аналогу немає, а російський такий: «заряженный пистолет» [ШП1-2]. Ми можемо констатувати, що цей вислів вдало перекладений тому, що згідно зі словником «Мультітран», “*loaded*” як сленгова одиниця означає «готовий добудь-чого, вибуховий»; а “*pistol*” як жаргонна одиниця має значення «брехун» [Мультітран 2001].

Функція цього стилістично зниженого вислова є номінативна та креативна. Наш запропонований переклад буде «Вона та ще вибухова брехунка».

Якщо говорити про наступний приклад, який ми виділили в анімаційному фільмі, то це жаргонний вислів, котрий використовує жінка, коли перед народом Дулола відбувається змагання Шрека з лицарями в обладунках:

BT: “*Give him a chair*” [S1];

ПТ-1: «*Стільцем його, стільцем*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Дай ему стулом*» [ШП1-2].

На нашу думку, цей переклад доволі точно передає емоційну напругу ситуації, але українській переклад більш негативно забарвлений, ніж мова оригіналу. Після цього прикладу можна знов підкреслити те, що жаргонна лексика часто використовується, коли люди перебувають у стані емоційної напруги, а функція цього сленгового обороту є експресивною. Наш запропонований переклад буде «*трісни його стулом*».

Незвичне використання сленгу відбувається, коли король дає обіцянку зробити все, що треба, «до останньої поганки покритою слизняками», якщо Шрек піде в похід замість нього, короля:

BT: “*Down to the last slime-covered toad stool*” [S1];

ПТ-1: «*До останньої блідої поганки*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*До последней сопливой поганки*» [ШП1-2].

Цю фразу король використовує саме тому, що вважає, що саме такі фрази найбільш зрозумілі Шреку, адже він потворна істота, здатна розміти

тільки-но подібний сленг. На нашу думку, тут має місце соціальна функція тому, що король дуже потребує підкреслити свою приналежність до знаті на фоні Шрека, та тим самим принизити його. Ми вважаємо, переклад в російському дубляжу адекватним, а функція сленгу номінативна та креативна.

Подальший приклад, який ми виділили в анімаційному фільмі про Шрека, має номінативну та експресивну функції:

ВТ: *“You dense irritating miniature beast of burden!”* [S1];

ПТ-1: *«Ти, надокучлива, дрібна в'ючна тварина!»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Ты, тупое, раздражающее, мелкое вьючное животное!»* [ШП1-2].

Цей жаргон, на думку Шрека, допоможе йому позбутися надойдливого товариша. Згідно зі словником “Urban Dictionary”, *“Beast of Burden”* має значення «той, хто несе в собі інші тягарі, невпевненість або проблеми». Ми вважаємо цей переклад адекватним, а функцію СЗЛ номінативною та експресивною.

Не менш цікавий приклад використання доречного сленгу є промовляння Віслюка, коли той втрачає самовладу над собою та викрикує: *“damn planet”* («земля» [ШП1-1]; «долбаная планета» [ШП1-2]).

Як ми можемо бачити, цей вираз являється сленгом не лише у цьому мультику, а є дуже розповсюдженим і за його рамками. Згідно з цим прикладом, можна констатувати, що виділена одиниця виконує номінативну та експресивну функції. Згідно зі словником «Мультитран», слово *“damn”* має табуйоване забарвлення, може перекладатися як *«безнадійний (вживається для посилення); проклятий»* [Мультитран 2001].

Тому ми вважаємо, що переклад, запропонований у фільмі з російським дубляжем, є адекватним. Щодо українського дубляжу, то ми взагалі не знайшли там перекладу цієї стилістично зниженої одиниці.

Вже коли Шрек з Віслюком майже дійшли до замку, який охороняє дракон, Віслюк відчув незвичний та неприємний для нього запах, на що Шрек йому відповів, якщо б це зробив дійсно він, то Віслюк вже був би на тому світі:

BT: “...*you’d be dead*” [S1];

ПТ-1: «...*ти б вже здох*» [ШП1-1];

ПТ-2: «...*ты был бы уже трупом*» [ШП1-2].

На нашу думку, український дубляж тут надзвичайно краще та точно передає всі емоції.

Наступне використання сленгу належить Віслюку, який входить зі Шреком до замку та бачить велику кількість кісток:

BT: “*It sure doesn’t mean you are a coward if you’re a little bit scared*” [S1];

ПТ-1: «*Зреештою, у страху немає нічого поганого*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Это не значит, что ты трус, если тебе немного страшно*» [ШП1-2].

Віслюк всмоктує, немов губка, повадки свого зеленого друга та починає розмовляти у його манері. Він використовує сленг, показуючи, що він на «волні» зі своїм другом-велетнем, а також хвалить себе, щоб показати, що не такий він маленький та боязкий. На нашу думку, тут має місце соціальна функція, адже віслюк намагається підкреслити, що він зі Шреком належить до однієї «касти». Ми вважаємо, що обидва варіанта перекладу адекватні, та вдало передають текст оригіналу.

Знову Шрек не може впоратися з емоціями та переходить до стилістично зниженої лексики. Це відбувається на основі того, що Віслюк постійно теревенить:

BT: “*Donkey, two things, okay?*” [S1];

ПТ-1: «*Віслюче, два слова...*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Осел, пару нюансов, окей?*» [ШП1-2].

На нашу думку, російський дубляж більш адекватний тому, що він більш стилістично забарвлений.

Треба зазначити, що слово “*thing*” є дуже табуйованим згідно зі словником «Мультітран» [Мультітран 2001]. Проте, треба не забувати, що мультік «Шрек» призначений не тільки для дорослих, тож, переклад з

табуїованною лексикою ми використовувати не будемо. Наш запропонований переклад буде *«Віслуче, два нюанси»*.

Як ми бачимо, Віслюк дуже сильно хоче показати та довести Шреку, що він не боягуз, але Шрек не може і тут обійтися без сленгу, адже Віслюк дуже сильно шумить: *“Shut...up”* [S1] (*«Стули...пельку»* [ШП1-1]; *«Захлопни...насть»* [ШП1-2]).

На нашу думку, переклад в обох дубляжах адекватний та точно передає сленг великого зеленого друга. Згідно зі словником WordReference, *“shut up”* перекладається, як *«заткнутися заперати, затикати свій ріт»* [WordReference]. А згідно зі словником «Мультітран», це слово має сленгове значення, як наказ замовкнути; прохання замовкнути, а також жаргонне значення *«заткни брехало, закрий сьорбало»* [Мультітран 2001].

Шрек дає Віслюку доручення знайти потрібні сходи, які ведуть до Принцеси Фіони:

ВТ: *“I’ll find those stairs. I’ll whip their butt too”* [S1];

ПТ-1: *«Ох, знайду я ці східці і як дам їм по поруччю»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Я найду эту лестницу. Я ей задницу надеру»* [ШП1-2].

На нашу думку, тут має місце когнітивна функція і метафоричне перенесення. Якщо звернутися до словників, то ми спостерігаємо, що слово *“butt”* може бути вульгаризмом та мати значення *«ж...па»*, або може виступати татуїованою лексичною одиницею *«зад»* [Мультітран 2001]. Згідно зі словником WordReference, це слово має сленгове значення перекладається, як *«зад, задниця»* [WordReference].

Тож, на нашу думку, російський дубляж у цьому епізоді більш адекватний до мови оригіналу, а наш запропонований переклад буде: *«Ох, як знайду ці східці, та як надеру їм зад»*.

Далі вихваляння Віслюка, що він дуже хоробрий та впевнений в своїх силах, ми бачимо в наступному прикладі вживання стилістично зниженої лексики:

ВТ: *“kick it to the kerb”* [S1];

ПТ-1: «*Ці східці не знають хто до них йде*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Настучу ей (лестнице) по перилам*» [ШП1-2].

Взагалі, дієслово «*to kick*» означає «використовувати ногу як знаряддя руйнування». А щодо слова «*kerb*», то воно перекладається як «цегла, що відокремлює тротуар від дороги» [Urban Dictionary 1999]. На нашу думку, тут має місце психологічна функція. Ми вважаємо цей переклад доволі адекватним.

Після «милої» зустрічі з драконом та ще більш «милої» зустрічі Шрека з Фіоною, велетню також не обійтися без СЗЛ. Шрек стрімголов біжить не із замку, а рятувати Віслюка, якого Дракони-дівчинка, схопила у свої лапи:

ВТ: “*Well, I have to save my ass*” [S1];

ПТ-1: «*Я рятую одну дурну голову*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*Ну, я должен задницу свою спасти*» [ШП1-2].

З першого ж погляду зрозуміло, що російський дубляж більш адекватний, але український дубляж більш точно передає, кого ж насправді біжить спасати Шрек. Важливо зазначити, що у словнику «Мультитран», слово “*ass*” як лайливе має значення «віслюк на двох копитах» [Мультитран 2001], тож, можна констатувати, що відтворюється не тільки номінативна функція, а й когнітивна. Така функція має тут місце тому, що ми маємо метафоричне перенесення.

Врешті-решт, наші друзі вирвалися із страшного замку, і Фіона хоче бачити у всій красі свого нареченого, але Шрек шукає відмовки:

ВТ: “*I have helmet hair*” [S1];

ПТ-1: «*У мене волосся прим'ялося*» [ШП1-1];

ПТ-2: «*У меня прическа испортилась*» [ШП1-2].

На нашу думку, у російському дубляжі поданий більш вдалий та доречний варіант до ситуації, адже слово «*прическа*» додає більшої іронії.

Ще в одному епізоді Шрек говорить про те, що «не підписувався» під тим, щоб цілуватися з Фіоною:

ВТ: “*That wasn't in the job description*” [S1];

ПТ-1: «Я на це не наймався» [ШП1-1];

ПТ-2: «Этого в контракте не было» [ШП1-2].

Як і завжди, Віслюк намагається розріджувати напружену ситуацію:

ВТ: “*Maybe it’s a perk*” [S1];

ПТ-1: «Мабуть, це бонус» [ШП1-1];

ПТ-2: «Наверное, это поощрение» [ШП1-2].

Важливо зауважити, що англійське “*perk*” має сленгове значення «чайові» [Мультитран 2001]. Ми вважаємо, що цей сленг краще перекласти: «Здається, це твої чайові».

Ми прослідковуємо, як Шрек намагається взяти ініціативу у свої руки:

ВТ: “*Let’s just say I am not your type, okay?*” [S1];

ПТ-1: «Скажу коротко – я тобі не рівня» [ШП1-1];

ПТ-2: «Ну, скажем так, я не в твоєм вкусе?» [ШП1-2].

Коли ми звертаємося до словника “Urban Dictionary”, ми знаходимо наступний переклад слова “*type*” у розмовному варіанті – «*фрукт*» [Urban Dictionary 1999]. На нашу думку, це вдалий варіант перекладу такої стилістично зниженої лексичної одиниці.

Шрек вирішив власноруч «доставити» Принцесу до лорда Фаркада. Тож далі ми спостерігаємо, як Шрек на своїй велетенській спині несе Фіону, а Віслюк біжить за ними, запитуючи Принцесу:

ВТ: “*How do you let her down really easy?* [S1];

ПТ-1: «Як їй відмовити?» [ШП1-1];

ПТ-2: «Как охладить её пыл?» [ШП1-2].

У словнику «Мультитран» ми знаходимо розмовний варіант “*let down*”, що має переклад «*кинути; подводити; обломати*» [Мультитран 2001]. Це вказує на те, що бідний Віслюк всіма своїми силами хоче сподобатись сильному та мужньому, як на його думку, Шреку та привернути увагу Принцеси. Більш того, йому важливо показати, що він чогось коштує, якщо він так легко може кинути закохану Дракона-дівчинку. На нашу думку, обидва варіанта перекладу адекватні, а функція психологічна.

Цікаво зазначити, що це Віслюкові дійсно вдається, але вся справа не у гострому слові. Тільки на основі дружби та самовіддачі можна досягти бажаного. Тут також прослідковується соціальна функція.

Навіть у своїх фантазіях, сидячі в ночі з Віслюком, Шреку не обійтися без вживання стилістично зниженої лексики:

BT: *“And there’s a group of hunters running away from his stench”* [S1];

ПТ-1: *«А ось мисливці, що тікають від його смороду»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Отряд охотников, которые бегут от его зловония»* [ШП1-2].

На нашу думку, тут має місце експресивна та креативна функції. Згідно зі словниками “Urban Dictionary” та «Мультітран», слово “*stench*” як розмовна лексика має переклад «*сморід*», тож переклад оригінально тексту ми знаходимо адекватним [Urban Dictionary 1999], [Мультітран 2001].

Коли Віслюк дуже йому наскучив, Шрек «видає» подібний сленг:

BT -1: *“This is one of those drop-it and leave-it-alone things”* [S1];

ПТ-1: *«Просте бажання змінити тему»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Это из разряда отстань и отвали»* [ШП1-2].

Взявши за основу словник «Мультітран», можемо бачити, що вираз “*drop-it*” має сленгове значення, яке перекладається як «*забудь про це!; плюнь на це!*». Щодо виразу “*leave-it-alone*”, то він має переклад «*не беріть в голову*» [Мультітран 2001]. Наш запропонований переклад буде «*Саме час забути про це*».

Шрек знову переходить до стилістично зниженої лексики, говорячи про те, як його називають люди:

BT: *“A big, stupid, ugly ogre”* [S1];

ПТ-1: *«Огидний, дурний людоджер»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Большой, тупой, уродливый людоед»* [ШП1-2].

Після звернення до словника «Мультітран», ми відібрали декілька сленгових значення слова “*stupid*”: «*дурень, божевільний*» [Мультітран 2001]. Щодо слова “*ugly*”, то сленгове значення цього слова «*неприємна людина; небезпечна людина; важка людина*» [Мультітран 2001].

Ми вважаємо, що ці стилістично знижені лексичні одиниці виконують номінативну та експресивну функції. Наш запропонований переклад буде *«Величезний, божевільний, небезпечний людожер»*.

Робін Гуд, за переказами, діяв зі своєю зграєю «Веселих Шервудських Розбійників», а зараз вирішив врятувати Фіону від зеленого страховиська. Втім, Фіона з криком накинулась на нього, адже їй це не до вподоби:

BT: *“Look, pal, I don’t know you think you are!”* [S1];

ПТ-1: *«Не знаю, друже, за кого ти себе маєш»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Послушай, приятель, я не знаю, кем ты себя возомнил!»* [ШП1-2].

Функції цієї стилістично зниженої одиниці номінативна, креативна та експресивна. Згідно зі словником «Мультітран», слово *“pal”* має сленгове значення *«корінець; мужик; подруга; старий; дружок»* [Мультітран 2001]. Ми вважаємо переклад адекватним, але він менш експресивно-зabarвлений, ніж мова оригіналу. Тож, наш запропонований переклад буде *«Навіть не знаю, дружок, ким ти себе уявляєш»*.

З вуст компанії Робін Гуда ми чуємо такий вираз:

BT: *“I like a saucy little maid”* [S1];

ПТ-1: *«Як надить краличка хороша»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Я люблю распутных девчонок»* [ШП1-2].

Такий сленг ми чуємо у пісні співунів, який виконує номінативну функцію. Ми вважаємо, переклад є адекватним, адже у словарі «Мультітран» зазначається сленгове значення цього слова, яке перекладається як *«нахабний, пікантний, бухий»* [Мультітран 2001].

Коли Фіона побачила стрілу в тілі Шрека, вона вигукнула: BT: *“There’s an arrow in your butt!”* [S1]; ПТ-1: *«У тебе стріла в дуні»* [ШП1-1]; ПТ-2: *«У тебя стрела в заднице»* [ШП1-2]. Згідно зі словником «Мультітран», слово *“butt”* перекладається як *«попа»* [Мультітран 2001].

На нашу думку, переклад, запропонований у двох варіантах дубляжу, є адекватним, тож ми з ним згодні. Сленг виконує номінативну та експресивну функції.

Наступний приклад сленгу належить Шреку, коли той просить не витягувати таким чином із нього стрілу:

BT: *“Easy with the yanking”* [S1];

ПТ-1: *«Тягни легше»* [ШП1-1];

ПТ-2 : *«Эй, поосторожнее с вырыванием»* [ШП1-2].

Переклад є адекватним, адже у словарі «Мультитран» подається переклад сленгу *“yanking”* як *«рантово різко витягти, зняти, витягнути»* [Мультитран 2001]. Ми згодні з обома варіантами та вважаємо переклад адекватним. Функція стилістично зниженої лексики виконується номінативна та експресивна.

Наступний приклад сленгу із анімаційного фільму подається Шреком, коли він не може стримати гнів після підслуханого діалогу Фіони та Віслюка:

BT: *“You’re great pals, aren’t you?”* [S1];

ПТ-1: *«Ви з нею тепер друзі не розлий вода»* [ШП1-1];

ПТ-2: *«Вы большие приятели, правда?»* [ШП1-2].

Функція номінативна та креативна. На нашу думку, переклад не зовсім адекватний, адже сленгове значення *“pals”* є *«друзочки, кореші»* [Мультитран 2001]. Тож, наш запропонований переклад буде *«Ви разом тепер великі кореші, чи не так?»*.

Отже, на основі всіх прикладів, які було наведено вище, ми можемо зробити висновок, що, перш за все, даний різновид стилістично зниженої лексики, а саме сленг та жаргон, найчастіше вживається, коли герої мультика звертаються один до одного, і в залежності від ситуації стилістично знижена лексика виконує різні функції. Як показав аналіз, найбільшу кількість прикладів в анімаційному фільмі «Шрек» становлять ті, що виконують номінативна, психологічну, соціальну та експресивну функції. Це надає більшого колориту мультиплікації. Саме стилістично знижена лексика

викликає найбільший інтерес та зосереджує увагу глядачів будь-якого віку, тому, що вона емоційно-експресивно забарвлює мову всієї мультиплікації.

2.2.2 Особливості функціонування і перекладу стилістично зниженої лексики в анімаційному фільмі “Shrek 2”. Другий мультфільм розпочинається з появи Принца *Charming* на екрані. Цей епізод змінюється наступним, коли з’являються щасливі Шрек та Фіона, які дуже кохають один одного та після медового місяця приходять до своєї домівки, де їх зустрічає віслук з вигуком:

ВТ: “*Give us a hug, Shrek, you old love machine*” [S2];

ПТ-1: «*іди сюди, обнімемося, старий ловелас*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*иди же сюда, обнимемся, старый ловелас*» [ШП2-2].

На мою думку, цей переклад точний та доречний до ситуації. Як зазначалось раніше, Віслук у першій частині називав Шрека «*mean, green, fighting machine*» («*злісна, зелена, бойова машина*»). Віслук не може обійтися без іронії до всього, що стосується Шрека, і це яскраво відображається у перекладі. Жаргон Віслюка при найменуванні Шрека виконує номінативну функцію.

Наступний приклад стилістично зниженою лексики закладений знову у найменуванні Шрека Віслюком:

ВТ: “*That Shrek is a rascally devil*” [S2];

ПТ-1: «*Цей Шрек такий живчик*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Шрек такой пройдоха*» [ШП2-2].

Так говорить Віслук бідолашним рибкам, яких Віслук насправді не годував, поки наречених не було вдома. Взагалі, “*rascally*” перекладається як «*лиходійський, шахрайський*» [Urban Dictionary 1999].

На нашу думку, російський переклад точніше та правильніше передає зміст, тож доречніше використовувати його. Це же один жаргон Віслюка у

найменуванні Шрека, який виконує номінативну функцію, переклад якого є адекватним.

Коли Фіона питає у Віслюка, як справи у Дракони́хи, яка чекає на нього вдома, той видає, що вона у так званому «депресняку»:

BT: “*She’s been all moody and stuff lately*” [S2];

ПТ-1: «останнім часом вона була примхливою і все таке» [ШП2-1].

Якщо звернутися до словника, то слово “*moody*” означає стан людини, коли «емоції за короткий проміжок часу переходять від надзвичайно високого до крайнього низького рівня», а щодо слова “*stuff*”, то воно може замінити все, яке зазвичай використовується для означення чогось, що не знаєш, як називається [Urban Dictionary 1999].

На нашу думку, функція цього жаргону експресивна, задля того, щоб розчулити Шрека, і щоб той не вигнав бідолашного Віслюка. Переклад на українську мову подається у сленговій формі. Він яскраво та чітко передає стан Дракони́хи і є адекватним.

Наступний приклад СЗЛ виходить з вуст Шрека, коли той намагається пояснити своїй улюбленій Фіоні, що її батьки не з добрих намірів запрошують Шрека та Фіону до замку, щоб благословити та потім відіграти «весілля». Людожер використовує наступний жаргон:

BT: “*to sharpen their pitchforks*” [S2];

ПТ-1: «нагострити вила» [ШП2-1];

ПТ-2: «чтобы вилы успели наточить» [ШП2-2].

“*To sharpen*” перекладається як «точити, загострювати» [Мультитран 2001], тож, на нашу думку, обидва варіанта перекладу адекватні, та мають експресивну функцію.

Коли друзі їдуть до королівства, Віслюк швидко втомлюється, що відбивається у його експресивно-забарвленій фразі:

BT: “*I am so damn bored*” [S1];

ПТ-1: «але мені нудно»; в російському дубляжі [ШП2-1];

ПТ-2: «я умираю от скуки» [ШП2-2].

Щодо функції цього сленгу, то вона експресивна. Ми вважаємо, що український переклад не повністю передає все змістовне навантаження цієї фрази, тоді як російський переклад більш точний. Наш запропонований переклад буде *«я вже втопився як чорт»*.

Далі ми спостерігаємо, як друзі приїхали до королівства *“Far-far away”*. Віслюка все дуже бентежить, і він, звичайно, не може втриматися без оклику конячки, яка проходить повз нього, звертаючись до неї фразою:

ВТ: *“Hey, good-looking! We’ll be back to pick up you lately”* [S2];

ПТ-1: *«Хей, краличка, ми ще повернемося за тобою!»* [ШП2-1];

ПТ-2: *«Эй, красотка, жди нас здесь!»* [ШП2-2].

Тож, *“good-looking”* – сленгова одиниця, але у Віслюка вона стала жаргоном у звертанні до різних персонажів. На нашу думку, цей жаргон має номінативну функцію. В українському дубляжі переклад цього звертання зберігає іронію, тож, на нашу думку, переклад адекватний.

За родинним ужином не обійтися без напруженої атмосфери, що супроводжується неприязними та пронизуючими поглядами. І тут на екрані з’являється наш позитивний улюбленець Віслюк, який *«відкриває двері копитами»*. Він заплигує на своє місце, вигукуючи:

ВТ: *“I had the hardest time finding this place”* [S2];

ПТ-1: *«ледь не відкинув копита, поки вас знайшов»* [ШП2-1];

ПТ-2: *«Еле вас нашёл»* [ШП2-2].

На нашу думку, український варіант перекладу є більш точним. В ньому прослідковується жаргон, який передає всю експресію Віслюка, тож ми вважаємо, що український переклад більш адекватний.

Кульмінація настає після того, як бідолашний Шрек подавився та виплюнув ложку, а батько-король коментує манери Шрека, використовуючи сленговий зворот:

ВТ: *“It’s okay only for his type”* [S2];

ПТ-1: *«для таких как он»* [ШП2-1];

ПТ-2: *«для таких як він - так»* [ШП2-2].

Слово “*ture*” є явним сленгом, який використовується у різних прошарках населення. Згідно зі словником «Мультітран», це слово може перекладатися як «*фрукт*» в принизливому, жаргоному варіанті, а у переносному варіанті «*порода*» [Мультітран 2001]. Тож, відношення короля до Шрека добре видно з його слів.

На нашу думку, щоб передати всю експресію, який закладає батько у цьому стилістично зниженому реченні, вигогідно, краще перекласти «*для такої породи як він*». Функція цього сленгу номінативна.

Не обійтися і без добрих манер Фіони, яка часто звертається до Шрека зі стилістично маркованим словом “*honeu*” [S2] («*коханий*» [ШП2-1]; «*дорогой*» [ШП2-2]). На нашу думку, це сленг з номінативною функцією, який часто використовують молодята у звертанні один до одного. Якщо звернутися до словника «Мультітран», це слово перекладається як «*голубонько, мила, очаровашка*» [Мультітран 2001], тож ми вважаємо, переклад і в українському, і в російському дубляжі тут адекватним з номінативною функцією.

Але, звичайно, і у Фіони не залізні нерви, тож, вона стрімголов зникає у своїй кімнаті, бажаючи посидіти насамоті. І тут прилетіла її хрещена фея, примовляючи “*My sweet pie*” [S2] («*сладкая горошинка*» [ШП2-2]). Цікаво зазначити, що в українському дубляжі ми не знайшли переклад цієї фрази взагалі. На нашу думку, це жаргон, який використовує фея до Фіони, має номінативну функцію.

Шрек, не витримуючи напруги, дозволяє собі прикрикнути на Фіону. Хрещена фея з цього приводу зауважує:

ВТ: “*Here’s a news flash for you*” [S2];

ПТ-1: «*Я розкрию тобі таємницю*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Вот это новость для тебя*» [ШП2-2].

Згідно зі словником, “*to flash*” як табуйована лексика позначає «*оголитися в присутності когось*» [Мультітран 2001], та так само і Шрек немов «*оголився в присутності батьків Фіони*».

Функція номінативна та експресивна, переклад адекватний, але ми запропонуємо переклад «*дозволь собі уявити*», що, на нашу думку, більше передає посил Шрека.

У кімнаті наодинці з дружиною король використовує своє жаргонне найменування Шрека:

ВТ: “*I mean, you expect me to give my blessings to this...thing?*” [S2];

ПТ-1: «*Ти ж не чекаєш, що я дам своє батьківське благословіння...цьому...цій*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*В смысле, ты думаешь, я дам благословение этой...твари?*» [ШП2-2].

Стосовно функції, то тут вона номінативна і презентується у жаргонній формі. Тож, як ми можемо бачити, український переклад має більш експресивний характер, і, на нашу думку, більш доречний, але занадто грубий. Як вже зазначалось раніше “*thing*” є дуже табуйованою одиницею згідно зі словником «Мультітран» [Мультитран 2001]. Наш варіант перекладу цієї фрази - «*Ти ж не чекаєш, що я дам своє батьківське благословення...цьому, навіть не зрозуміло кому*».

Королева коментує поведінку короля словами:

ВТ: “*Oh, stop being such a drama king*” [S2];

ПТ-1: «*Тільки не треба істерик*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Перестань корчить из себя короля из пьесы*» [ШП2-2].

Тож, функція жаргона, який використовує королева по відношенню до свого коханого короля, є номінативна. Ми можемо констатувати, що український дубляж більш адекватний, адже, згідно зі словником “Urban Dictionary”, “*the drama king is the male counterpart to a drama queen*”, а також має значення «*людини, яка має емоційну дисфункцію, і її обов’язок – це ускладнювати життя всім навкруги*» [Urban Dictionary 2020].

Як було зауважено, стилістично знижену лексику використовує фея при розмові з королем, адже вона не може впоратися зі своїми емоціями, узнавши,

що її син – *принц Charming* - побачив у замку замість принцеси вовка, який був вдягнутий в плаття:

ВТ: “*Gender-confused wolf telling him that his princess is already married*” [S2];

ПТ-1: «*Чи то вовчицю, чи то вовка, який сказав йому, що принцеса вже заміжня*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Волк-трансвестит, который сказал ему, что принцесса уже вышла замуж*» [ШП2-2].

Коли король прийшов запитати власницю таверни, що йому робити зі Шреком, вона у відповіді використовує табуйовану лексику:

ВТ: “*Hey, buddy, let me clue you in*” [S2];

ПТ-2: «*Эй, приятель, давай я тебе одну умную вещь скажу*» [ШП2-2].

Цікаво зазначити, що в українському дубляжі ми не знайшли переклад саме цієї стилістично зниженої одиниці, яка виконує номінативну функцію.

Взагалі, слово “*buddy*” сленгова одиниця, яка має переклад «*кореш, браток*» [Мультитран 2001], тож, на нашу думку, російський варіант перекладу тут цілком адекватний. Українською ж мовою ми пропонуємо перекласти це звертання таким чином: «*Хей, кореш, давай я тобі одну цікаву річ розповім*».

Наступний приклад СЗЛ ми знаходимо у звертанні Віслюка до Шрека, коли останній попросив його згадати найсумніший момент у його житті. При своїх перерахуваннях Віслюк звертається до Шрека, використовуючи сленгову одиницю “*guu*”, що згідно зі словником позначає «*чувак, друг, кент*» [Мультитран 2001]:

ВТ: “*Oh, man, where do I begin?*” [S2];

ПТ-1: «*Та у мене язик відпаде, як почну розповідати*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*О, чувак, с чего бы начать?*» [ШП2-2].

Як було зазначено раніше, російський переклад сленгу “*guu*” більш адекватний в цій ситуації .

Віслюк згадує та веде розповідь, як важко йому прийшлося у його житті:

BT: “*They got drunk and start beating me with a stick*” [S2];

ПТ-1: «*Вони всі перепилися та почали мене дубасити*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Они нажрались и стали колотить меня палкой*» [ШП2-2].

“*Got drunk*” є сленгом, який перекладається як «*напитися до чортів, нажертися*» [Мультитран 2001]. Ми вважаємо, російський дубляж більш передає емоційне забарвлення. Що ж стосується “*start beating me with a stick*”, на нашу думку, більш вдалий переклад зроблено в українському дубляжі. Ми ж пропонуємо варіант «*Вони всі перепилися та почали мене дубасити*».

Віслюче ніколи не скупиться на стилістично знижену лексику, що ми і прослідковуємо у його вигуці до Кота у чоботах:

BT: “*Little, hairy, litter-licking sack of*” [S1];

ПТ-1: «*Ах ти мелкий, мохнатий, задолбжуший мешок*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Волохата ти ж тварюка*» [ШП2-2].

Ми вважаємо російський переклад більш наближений до оригіналу. Цікаво зазначити, що слово “*litter*” означає «*приплід*» у жаргоному мовленні. Наш запропонований переклад: «*Ах ти, короткий, волохатий приплід*».

На екрані з’являється фея, яка робить своє «особливе зілля». Вона не бачить нікого у процесі свого найулюбленішого заняття, промовляючи рецепт чудо-напою:

BT: “*And just a hint of lust*” [S2];

ПТ-1: «*І кілька крихт хоті*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*И слегка приправит похотью*» [ШП2-2].

Згідно зі словником “*lust*” може виступати табуйованою лексикою, переклад якої є «*пристрасне бажання*» [Мультитран 2001].

Стилістично знижена лексика Хрещеної Феї виконує номінативну функцію, коли вона звертається до Принца зі словом “*honey*” [S2] («*дорогий*» [ШП2-1]; «*чудо*» [ШП2-1]). Ця одиниця є сленговою у тексті.

Шрек у розпачі називає все, що є пов’язаним з Фіоною, «*дурною помилкою*»:

BT: “*It was a stupid mistake*” [S2];

ПТ-1: «*Все це дурна помилка*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Всё пошло не так с самого начала*» [ШП2-2].

Ми вважаємо, що функція цього сленгу є експресивна.

Далі ми спостерігаємо, як Фея змушує повірити бідолашного Шрека, що Фіона кохає іншого:

BT: “*She loves that pretty boy*” [S2];

ПТ-1: «*Вона кохає того прекрасного принца-красеня*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Она любит того смазливого мальчика*» [ШП2-1].

На нашу думку, російський переклад тут більш адекватний та передає суть вислову, який має номінативну функцію.

На весіллі принц *Charming* називає Фіону “*cake*”, що, згідно зі словником «Мультітран» позначає сленг «*сексуально приваблива дівчина*» [Мультітран 2001]. Принц каже:

BT: “*Listen, cake*” [S2];

ПТ-1: «*Послухай, крихітко*» [ШП2-1];

ПТ-2: «*Послушай, пончик*» [ШП2-2].

Тобто, це дає уяву про справжнє відношення принца до принцеси, який бачить лише її зовнішність, а ще про бажання стати принцом Королівства “*Far-far away*”. На нашу думку, російський дубляж у цьому місці більш адекватний. Наш варіант перекладу на українську мову – «*Послухай, солоденька*». Функція номінативна.

Після зробленого аналізу кожної стилістично зниженої одиниці, ми можемо констатувати, що найвелика кількість стилістично зниженої лексики зустрічається саме у вимові Шрека та Віслюка. Одиниці, які було досліджено, виконують здебільшого номінативну функцію, а також подекуди експресивну та креативну функції. Фіона використовує значно менше стилістично зниженої лексики, адже вона – прекрасна принцеса, але все ж таки можна почути час від часу і від неї той чи інший сленг або жаргон. Щодо короля з королевою,

хрещеної феї та принца, вони використовують СЗЛ набагато рідше. Другорядні персонажі також не можуть обійтися без неї.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження ми дійшли наступних висновків.

Для віднайдення адекватної стратегії перекладу необхідно розуміти, що релевантне для трансляційного процесу визначення стилістично зниженої лексики можна отримати тільки на основі співвіднесення її з мовною нормою та мовним стандартом. В цій роботі під «мовним стандартом» розуміється нормалізована мова, основними характеристиками якої є оброблена, усна і письмова реалізація, загальноживаність і нормативність. «Мовну норму» ми розуміли як історично обумовлену сукупність загальноживаних мовних засобів, а також правил їх відбору та використання, які визнані суспільством найбільш придатними в конкретний історичний період.

Виходячи з цього, було з'ясовано, що «стилістичне зниження» – це те, що не відповідає уявленням представників певної, зазвичай, провідної на цьому етапі історії, субкультури про належну і правильну поведінку. Тому в цій роботі під «стилістично зниженою лексикою» розумілася та лексика, яка повністю протиставляється поняттям про мовну норму та стандарт, це та лексика, яка ближче всього до живої комунікації, яка найбільш яскраво відображає менталітет носіїв мови.

Для процесу перекладу важливо усвідомлювати, що стилістично знижена лексика експресивна та емоційна, а отже до стилістично зниженої лексики ми включали всі ті лексичні засоби, які перебувають як на межі літературної мови, так і поза нею. Було зазначено, що така лексика потребує особливої уваги перекладача, через те, що часто неможливо підібрати в мові перекладу відповідник з максимальною семантичною та стилістичною тотожністю до оригіналу, тобто такий відповідник, який можна було б вважати ізофункціональним вихідній одиниці.

При цьому очевидно є обов'язковість враховувати такі параметри адекватності перекладу, як адекватність передачі семантичної інформації, передачі емоційно-оцінної інформації, експресивної та естетичної інформації.

Після аналізу класифікацій стилістично зниженої лексики, які запропоновано в сучасних наукових джерелах, ми виділили такі різновиди стилістично зниженої лексики як сленгізми, жаргонізми, вульгаризми, професіоналізми, діалектизми, колоквіалізми і просторіччя.

Найбільш вживаним з них є сленг, який є невід'ємною частиною мови, адже він робить мову більш короткою, конкретною, емоційно виразною, а також слугує своєрідним знаком приналежності до певного соціального середовища.

Сленг має яскраво виражений емоційний, оцінний та експресивний характер. Для нього характерним є свідоме та навмисне вживання елементів для створення ефекту незвичайності, відмінності від визнаних зразків, для передачі певного настрою мовця, для додавання висловленню жвавості, виразності, точності та образності.

В художньому тексті стилістично знижена лексика можна виконувати наступні функції: номінативну, комунікативну, експресивну, когнітивну, пізнавальну, креативну, характерологічну, функції створення групового портрету, комічного ефекту та стилеоутворюючу.

Найважливішими для відтворення в перекладі ми вважаємо номінативну та експресивну функції. Номінативна функція виражається в можливості давати нестандартні назви спеціальним внутрішньо корпоративним поняттям. Експресивна функція полягає в здатності стилістично зниженої лексики виражати суб'єктивні аспекти сприйняття дійсності носіями мови.

Ми дійшли висновку, що стилістично знижена лексика в анімації, подібно до того, як вона проявляє себе в текстах художньої літератури, багатофункціональна і виконує як системні так і іманентні функції.

Практичний аналіз анімаційних фільмів про Шрека продемонстрував, що стилістично знижена лексика в них виконує наступні функції: номінативну, експресивну, комунікативну та креативну.

Характерологічна функція, яку також виконує стилістично знижена лексика в оригіналі анімаційних фільмів про Шрека, демонструє співвідношення мови персонажа з суб'єктом соціальної групи. На перший план при цьому виходить індивідуальна манера мовної поведінки Шрека, Віслюка та Фіони.

Було визначено, що стилістично зниженою лексикою послуговуються всі без винятку герої анімаційної серії, що аналізується, але найбільша її кількість була виявлена в мовленні головного героя – Шрека. Основні функції такої лексики – номінативна та експресивна. Функція стилістично зниженої лексики, яку вживає Віслюк, найчастіше креативна, хоча номінативна та експресивна функції теж були помічені.

Для Фіони характерною є стилістично знижена лексика з експресивною функцією. Це пов'язано з тим, що Фіона схильна до надання оцінки всьому тому, що вона бачить та відчуває. Саме тому стилістично зниженій лексиці в її мовленні притаманні номінативна та креативна функції.

О. Негребецький та Т. Коробкова в своїх цільових текстах загалом адекватно відтворюють одиниці, що досліджувалися. Проте подекуди відзначалися неточності, які проявлялися в нейтралізації експресії одиниць, що перекладалися, а також в недостатньо точно підібраних функціональних аналогах в мовах перекладу.

Наприкінці відзначимо, що проведене дослідження продемонструвало, що завдяки використанню стилістично зниженої лексики герої найяскравіше показують себе та роблять анімаційну серію про Шрека більш захоплюючою, цікавою та жвавою. Роль перекладачів в донесенні такої настрою до глядацької аудиторії сприймаючої культури важко переоцінити.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдрахманова О. Р. Проблемы переводимости стилистически сниженной лексики в художественном тексте., Челябинск, 2006. 228 с.
2. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика : учеб. пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. СПб. : Союз, 2008. 288 с.
3. Анимационное кино. Большая российская энциклопедия. URL: bigenc.ru (дата звернення: 12.09.2020).
4. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка : учеб. пособ. Москва : «ФЛИНТА», 2012. 186 с.
5. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка : учеб. пособ. Москва : «Просвещение», 1990. 382 с.
6. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов 2-е изд. : словарь. Москва : Советская энциклопедия, 2004. 571 с.
7. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : навч. посіб. Львів : Світ, 2003. 430 с.
8. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу : автореф. дис. ... канд. філ. наук : 10.02.16. Київ, 2002. 315 с.
9. Безклубенко С. Д. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв : бібл. покажч. (до 80-річчя від дня народження) / уклад.: О. О. Скаченко, І. Л. Маловська, А. В. Мальшакова, О. Ф. Омеляненко–Набіуліна. Київ : Альтапрес, 2004. 322 с.
10. Беликов В. И., Крысин Л. П. Социолингвистика : учебник для вузов. Москва : РГГУ, 2001. 315 с.

11. Береговская, Э. М. Молодежный сленг : формирование и функционирование. *Вопросы языкознания*. 1996. № 3. С. 32– 41
12. Бескова И. А. Телесность как эпистемологический феномен : учеб. пособ. Москва : ИФ РАН, 2009. 231 с.
13. Большой латинско-русский словарь *Vocabularium Latinorussicum Magnvm*. URL: <http://linguaeterna.com/vocabula/> (дата звернення: 02.11.2020).
14. Будагов Р. А. Литературные языки и языковые стили : учеб. пособие. Москва : Высшая школа, 1967. 376 с.
15. Бузько С. А. Соціально маркована лексика в сучасних художніх текстах. *Філологічні студії*. 2011. № 6. С. 552– 556.
16. Бюрер К. Теория языка: Репрезентативная функция языка : учеб. пособ. Москва, 1993. 501 с.
17. Валгина Н. С. Теория текста. Смысл и значение. Глубина прочтения текста. М. : Логос, 2004. 191 с.
18. В. Н. Крупнов. Лексикографические аспекты перевода. Москва : Высш. школа, 1987, 192 с.
19. Волошин Ю. К. Общий американский сленг: состав, деривация и функция: лингвокультурологический аспект : дис. ... д-ра фил. наук : 10.02.19. Краснодар, 2000. 341 с.
20. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования : учеб. пособие. Москва : КомКнига, 2007. 138 с.
21. Гальперин И. Р. О термине сленг. Вопросы языкознания: учеб. пособие. Москва : АН СССР, 1956. 161 с.
22. Гордеева Д. С. Репрезентация монстра в анимации. Стратегии визуализации и вербализации социокультурных практик : автореф. дис. ... канд. культурол. наук : 24.00.01 Казань, 2012. 184 с.
23. Данные сайта Сибирского отделения Российской академии наук URL: <http://www.philology.nsc.ru/index.php> (дата звернення: 06.09.2020).

24. Евгеньева А. П. Словарь русского языка. М. : Полиграфресурсы, 1999. 736 с.
25. Елистратов В. С. «Сниженный язык» и «национальный характер». *Вопросы философии*. 1998. № 10. С. 55–63 с.
26. Жусупова А. У. Проблема перевода обесценной лексики в современной американской беллетристике. URL: http://www.rusnauka.com/33DWS_2013/Philologia/7_150163.doc.htm (дата звернення: 13.09.2020).
27. История Мориса Тийе - реального Шрека из Челябинска. URL: <https://bigpicture.ru/?p=1108448>. (дата звернення: 02.11.2020).
28. Интернет ресурс SciCenter.online. URL: <https://scicenter.online/kultura-rechi-stilistika-scicenter/yazyikovaya-norma-rol-stanovlenii-167623.html> (дата звернення: 23.09.2020).
29. Интернет словарь Slovar.cc. URL: <https://slovar.cc/rus/term/1465280.html> (дата звернення: 12.09.2020).
30. Интернет ресурс StudFiles. URL: <https://studfiles.net/preview/5196727/> (дата звернення: 17.09.2020).
31. Кёстер-Тома З. Стандарт, субстандарт, нонстандарт. *Русистика*. 1993. № 2. С. 15–31 с.
32. Комиссаров В. Н. Теоретические основы методики обучения переводу : учеб. пособ. Москва : Рема, 1997. 153 с.
33. Коммуникативный акт, речевой акт, иллокутивный акт и схема четырех полей Карла Бюлера. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kommunikativnyy-akt-rechevoy-akt-illokutivnyy-akt-i-shema-chetyreh-poley-karla-byulera> (дата звернення: 20.09.2020).
34. Коптілов В. В. Художній переклад і структурна. *Мовознавство*. 1969. № 5. С. 29–35.
35. Кузьмин Н. П. Нормативная и ненормативная специальная лексика. Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. Москва : Наука, 1970. 81 с.

36. Ларина Т. В. Категория вежливости и стиль коммуникации : учеб. пособ. Москва : Рукописные памяти древней Руси, 2009. 512 с.
37. Лотман Ю. М. Структура художественного текста : учеб. пособ. СПб : «Искусство – СПб», 1998. 285 с.
38. Лотман Ю. М., Цивьян Ю. М. Диалог с экраном : учеб. пособ. Таллин : Александра, 1994. 213 с.
39. Лукин В. А. Художественный текст: Основы лингвистической теории и элементы анализа : учеб. пособ. Москва : «Ось-89», 1999. 192 с.
40. Лукьянова Т. Г. Стилистически сниженная лексика в русскоязычной кино и особенности ее перевода на английский язык. *Методика викладання іноземних мов*. 2014. № 1102. 197 с.
41. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
42. Маковский М. М. Современный английский сленг. Онтология, структура, этимология : учеб. пособ. Москва : Стереотип, 2009. 168 с.
43. Маковский М. М. Современный английский сленг : учеб. пособ. Москва : ЛКИ, 2007. 200 с.
44. Мельник А. М. Функції сучасної американської анімації як основа вибору перекладацьких стратегій. *Studia linguistica*. 2012. Вип. 6 (2) С. 175–178.
45. Москальская О. И. Грамматика текста : пособие по практике немецкого языка. Москва : Высш. школа, 1981. 183 с.
46. Найда Ю. Я. К науке переводить. *Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике* : сб. статей. Москва : Наука, 1978. С. 3–5.
47. Нелюбин, Л. Л. Лингвостилистика современного английского языка. URL: <https://rucont.ru/efd/244472> (дата звернення: 08.09.2020).
48. Новиков А. И. Смысл: семь дихотомических признаков. Теория и практика речевых исследований : учеб. пособ. Москва : МГУ, 1999. 82 с.

49. Ожегов С. И. Лексикология. Лексикография. Культура речи : учеб. пособ. Москва : Высшая школа, 1974. 350 с.
50. Последовательность этапов работы по созданию мультфильмов. URL: <https://urok.1sept.ru/articles/644398> (дата звернения: 07. 09. 2020).
51. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика : учеб. пособ. Москва : Р. Валент, 2009. 240 с.
52. Свиридова Е. А. Изменение стилистических свойств лексических единиц. URL: <https://vestnik-mgou.ru/Articles/Doc/3446> (дата звернения: 07.09.2020).
53. Сдобников В. В. Проблемы передачи функций стилистически сниженной лексики в переводе художественного текста : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Москва, 1992.199 с.
54. Сердобинцева Е. Н. Профессионализмы в научном стиле. Известия ПГПУ им. В. Г. Белинского. 2011.244 с.
55. Серебренников Б. А. Общее языкознание. Формы существования, функции, история языка : учеб. пособ. Москва : Наука, 1979. 603 с.
56. Складчикова Н. В. Семантическое содержание метафоры и виды его компенсации при переводе. *Номинация и контекст*. Кемерово, 1985. С. 21– 29
57. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка. URL: <https://www.twirpx.com/file/656976/> (дата посещения: 16.09.2020).
58. Скребнев Ю. М. Стилистика английского языка : учеб. пособ. Москва: Астрель, 2009. 269 с.
59. Смирницкий А. И., Лексикология английского языка : учеб. пособ. Москва : МГУ, 1998. 260 с.
60. Снопкова Н.А. Профессиональная компетентность начинающего переводчика: учеб. пособие. Иркутск : ИрГТУ, 2010. 56 с.
61. Создание мультфильмов. URL: <https://fantasticimago.com/blog/sozdanie-multfilmov-kak-shag-za->

- shagom-sozdaetsya-animirovannyj-multifilm.html (дата звернення: 07.09.2020).
62. Сопоставление английских и русских лингвокультурных традиций. М. : Рукописные памятники Древней Руси, 2009. 300 с.
63. Степанов Ю. С. Большая советская энциклопедия: Стиль. URL: <https://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/136134/Стиль> (дата звернення: 05.09.2020).
64. Тураева З. Я. Лингвистика текста : лекция. Спб. : Образование, 1993. 38 с.
65. Хомяков В. А. Три лекции о сленге. Вологда : Изд-во ВГПИ, 1970. 145 с.
66. Швейцер А. Д. Система форм существования современного английского языка в США. Функциональная стратификация, 1997. 67– 73 с.
67. Юрковська М. М. Дискурс англомовної анімаційної комедії : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2011. 120 с.
68. Якубинский, Л. П. Избранные работы. Язык и его функционирование : учеб. пособ. Москва : Наука. 1986. 208 с.
69. Ямпольский М. Б. История культуры как история духа и естественная история : учеб. пособ. Москва : НЛЮ, 2003. 30 с.
70. Hassan A. Cartoon Network ant its Impact on Behavior of School Going Children: A Case Study of Bahawalpur / Ali Hassan, Daniya Muhammad // International Journal of Management, Economics and Social Sciences. 2013. Vol. 2 (1). P. 6– 11.
71. Bassnett S. Translation Studies. Literary Theory. Linguistics. Third Edition. London and New York : Routledge. Taylor&Francis Group, 2005. 53 p.
72. Collins Online English Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/> (дата звернення: 15.09.2020).

73. Definitions for DreamWorks. URL: <https://www.definitions.net/definition/DreamWorks> (дата звернення: 02.11.2020)
74. Fries Ch. Usage Labels and Dialect Distribution. Harbrace Guide to Dictionaries. New York and Burlingame, 1963.
75. Greenough G., Kittredge G. Words and Their Ways in English Speech. Boston, 1962. 431 p.
76. Halliday, Michael A. K. Spoken and written language. Oxford : Oxford University Press, 1989. 109 p.
77. Hudson, Richard A. Sociolinguistics. Cambridge : Cambridge University Press, 1993. 279 p.
78. Kashkin V. B. Choice Factors in Translation. V. B. Kashkin. Target, 1998. 95–111 p.
79. Lefevre A. Translation, Rewriting and the Manipulation of the Literary Fame, A. Lefevre. L. : Routledge, 1992. 176 p.
80. Longman Dictionary of Contemporary English Online. URL: <https://www.ldoceonline.com/> (дата звернення: 15.09.2020).
81. Galperin I. R. Stylistics Third Edition, 1981. 118 с.
82. Janssen M., Jansen F., Verkuyl H. The Codification of Usage by Labels. URL: https://www.researchgate.net/publication/46640087_The_Codification_of_Usage_by_Labels (дата звернення: 15.09.2020).
83. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/> (дата звернення: 15.09.2020).
84. Nida E. A Framework for the Analysis and the Evaluation of Theories of Translation, E. Nida. Translation : Application and Research, ed. Richard E. Brislin. New York : Gardner Press, 1976. 64 p.
85. Nosek Jirf. Semantic features of modern colloquial English, 1963.
86. Oxford Dictionary. URL: <https://en.oxforddictionaries.com> (дата звернення: 15.09.2020).
87. Partridge E. Slang To-Day and Yesterday. London, 2007. 475 p.

88. Stylistically low-colloquial vocabulary: the problems of its adaptation in the language of translations.
89. Trudgill P. The Social Differentiation of English in Norwich. Cambridge : Cambridge University Press. Cambridge., Cambridge University Press. 1974. 193 p.
90. Urban Dictionary. 1999. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=stick> (дата звернення: 03.11.2020).
91. Venuti L. The Translator's Invisibility: A History of Translation. N. Y., Routledge, 1995. 336 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

92. Shrek 1. Movie. Directors A. Adamson & V. Jenson. USA: DreamWorksPictures, 2001.
93. Shrek 2. Movie. Directors A. Adamson, V. Jenson & K. Asbury. USA: DreamWorksPictures, 2004.
94. Шрек 1. Анімаційний фільм. Режисери Е. Адамсон і В. Дженсон. Перекладач О. Негребецький. USA: DreamWorksPictures, 2001; Україна: студія «Постмодерн», 2017.
95. Шрек 2. Анімаційний фільм. Режисери Е. Адамсон, В. Дженсон, К. Есбері. Переклад діалогів Т. Коробкова. USA: DreamWorksPictures, 2004.; Україна: студія «Так Треба Продакшн», 2011.
96. Шрек 1. Анимационный фильм. Режиссеры А. Адамсон и В. Дженсон. Переводчик Д. Усачев. USA: DreamWorksPictures; РФ: студия «Пифагор», 2001.
97. Шрек 2. Анимационный фильм. Режиссеры Э. Адамсон, В. Дженсон, К. Эсбері. Переводчики Д. Усачев, Е. Барто. USA: DreamWorksPictures; РФ: студия «Пифагор», 2004.

Додаток А

Таблиця 1

Різновиди стилістично зниженої лексики

Класифікації	Автор				
	Ю.М. Скребнев	І.В. Арнольд	М.Д. Кузнец	В.А. Хомяков	І.Р. Гальперин
фамільярно – розмовні слова	+	+	+		
аргоізми	+		+		
сленг	+	+	+	+	+
вulgаризми	+	+		+	+
корпоративні жаргонізми				+	
професійні жаргонізми				+	
коллеквіалізми				+	
професіоналізм и					+
діалектизми					+
жаргонізми					+
арго					+

Додаток Б

Таблиця 2.1

Перша серія фільма про Шрека

	BT [S1]	ПТ-1 [ШП1-1]	ПТ-2 [ШП1-2]
1	“What a load of”	«Ох, яка купа!»	«Ну и груз»
2	“They’ll make a suit from your freshy peeled skin”	«Вони можуть здерти вашу шкуру собі на костюм»	«Они себе костюм пошьют из вашей свежеснятой шкуры»
3	“Possessed toy”	«лялька з манією величності»	«чокнутая кукла»
4	“He’s really quite a chatterbox”.	«Він торохтить без зупину».	«Да он ещё тот балаболка».
5	“bone headed dolt”	«недоумок»	«болван безмозглый»
6	«talkingest damn»	«найбалакучиша істота»	«самая разговорчивая тварь»
7	“whoa”	«постій-ка»	«постой-ка»
8	“mean, green, fighting machine”	«У тебе прикольні зелені очиська».	«Ты злобная, зеленая, боевая машина».
9	“Little fella”	«друже»	«дружок»
10	“breath sticks”	«ти б тік-так який би пожував»	«дыхание смердит»
11	“dead broad”	«Небіжка»	«Мертвячина»
12	“gosh”	(українського аналогу немає)	«ё-моё»

13	“Farquaad guy”	(українського аналогу немає)	«чувак Фаркад»
14	“all fairy tale things”	«ви, чарівні істоти»	«все сказочные существа»
15	“She is a loaded pistol”	(українського аналогу немає)	«заряженный пистолет»
16	“Give him the chair”	«Стільцем його, стільцем»	«Дай ему стулом»
17	“Down to the last slime-covered toad stool”	«До останньої блідої поганки»	«До последней сопливой поганки»
18	“You dense irritating miniature beast of burden!”	«Ти, надокучлива, дрібна в’ючна тварина!»	«Ты, тупое, раздражающее, мелкое вьючное животное!»
19	«damn planet»	«земля»	«долбаная планета»
20	«...you’d be dead».	«...ти б вже здох».	«...ты был бы уже трупом».
21	“It sure doesn’t mean you are a coward if you’re a little bit scared”.	«Зрештою, у страху немає нічого поганого».	«Это не значит, что ты трус, если тебе немного страшно».
22	«Donkey, two things, okay?»	«Віслуче, два слова...»	«Осел, пару нюансов, окей?»
23	“Shut...up”	«Стули...пельку»	«Захлопни...пасть»
24	“I’ll find those stairs. I’ll whip their butt too.”	«Ох, знайду я ці східці в як дам їм по поруччю.»	«Я найду эту лестницу. Я ей задницу надеру.»

25	“kick it to the kerb”.	«Ці східці не знають хто до них йде».	«Настучу ей (лестнице) по перилам».
26	“Well, I have to save my ass.”	«Я рятую одну дурну голову.»	«Ну, я должен задницу свою спасти.»
27	“I have helmet hair.”	«У мене волосся прим’ялося.»	«У меня прическа испортилась.»
28	“That wasn’t in the job description.”	«Я на це не наймався.»	«Этого в контракте не было.»
29	“Maybe it’s a perk”	«Мабуть, це бонус.»	«Наверное, это поощрение.»
30	“Let’s just say I am not your type, okay?”	«Скажу коротко – я тобі не рівня.»	«Ну, скажем так, я не в твоём вкусе?»
31	“There’s a woman that digs you.”	«Ти подобаєшся жінці.»	«Есть женщина, которая втрескалась в тебя.»
32	“How do you let her down real easy?”	«Як їй відмовити?»	«Как охладить её пыл?»
33	“And there’s a group of hunters running away from his stench”.	«А ось мисливці, що тікають от його від його смороду.»	«Отряд охотников, которые бегут от его зловония.»
34	“This is one of those drop-it and	«Просте бажання змінити тему.»	«Это из разряда отстань и отвали.»

	leave-it-alone things.”		
35	“A big, stupid, ugly ogre.”	«Огидний, дурний людоджер.»	«Большой, тупой, уродливый людоед.»
36	“Look, pal, I don’t know you think you are!”	«Не знаю, друже, за кого ти себе маєш.»	«Послушай, приятель, я не знаю, кем ты себя возомнил!»
37	“I like a saucy little maid.”	«Як надить краличка хороша.»	«Я люблю распутных девчонок.»
38	“There’s an arrow in your butt!”	«У тебе стріла в дупі.»	«У тебя стрела в заднице.»
39	“Easy with the yanking”.	«Тягни легше.»	«Эй, поосторожнее с вырыванием.»
40	“This horrible, ugly beast.”	«Огидним і потворним чудовиськом.»	«Этим ужасным, уродливым зверем.»
41	“You’re great pals, aren’t you?”	«Ви з неї тепер друзі не розлий вода».	«Вы большие приятели, правда?»
42	“Especially useless, pathetic, annoying, talking donkeys!”	«Особливо ти, тупий вісюк.»	«Особенно бесполезных, жалких, раздражающих, говорящих ослов!»

43	“Onion boy”	«Сховався у власній цибулині»	«Мальчик-луковица»
44	“Romantic crap”	«Романтичні дурниці»	«Романтическая фигня»

Додаток В

Таблиця 2.2

Друга серія фільма про Шрека

	BT [S2]	ПТ-1 [ШП2-1]	ПТ-2 [ШП2-2]
45	“Here’s a news flash for you”	«Я розкрию тобі таємницю»	«Вот это новость для тебя»
46	“Give us a hug, Shrek, you old love machine”	«иди сюди, обнімемося, старий ловелас.»	«иди же сюда, обнимемся, старый ловелас»
47	“That Shrek is a rascally devil”	«Цей Шрек такий живчик»	«Шрек такой пройдоха»
48	“She’s been all moody and stuff lately”	«Останнім часом вона була примхливою і все таке»	
49	“to sharpen their pitchforks”	«нагострити вили»	«чтобы вилы успели наточить»
50	“I am so damn bored”,	«але мені нудно»	«я умираю от скуки»
51	“good-looking”	«красицька»	«красотка»
52	“It’s our little girl”	«Це наша маленька дівчинка»	
53	“I had the hardest time finding this place”	«Ледь не відкинув копита, поки вас знайшов»	«Еле вас нашёл»

54	“It’s okay only for his type”	«Для таких як він - так»	
55	“honey”	«коханий»	«дорогой»
56	“My sweet pie”		«сладкая горошинка»
57	“I mean, you expect me to give my blessings to this...thing?”	«Ти ж не чекаєш, що я дам своє батьківське благословіння...цьому...цій»	«В смысле, ты думаешь, я дам благословение этой...твари?»
58	“Oh, stop being such a drama king”	«Тільки не треба істерик»	«Перестань корчить из себя короля из пьесы»
59	“Gender-confused wolf telling him that his princess is already married”	«Чи то вовчицю, чи то вовка, який сказав йому, що принцеса вже заміжня»	«Волк-трансвестит, который сказал ему, что принцесса уже вышла замуж»
60	“Hey, buddy, let me clue you in”		«Эй, приятель, давай я тебе одну умную вещь скажу»
61	“Oh, man, where do I begin?”	«Та у мене язик відпаде, як почну розповідати»	«О, чувак, с чего бы начать?»

62	“They got drunk and start beating me with a stick”	«Вони всі перепилися та почали мене дубасити»	«Они нажрались и стали колотить меня палкой».
63	“Little, hairy, litter-licking sack of”	«Волохата ти ж тварюка»	«Ах ти мелкий, мохнатий, задолижущий мешок»
64	“And just a hint of lust”	«І кілька крихт хоті»	«И слегка приправит похотью»
65	“honey”	«дорогий»	«чудо»
66	“It was a stupid mistake”	«Все це дурна помилка»	«Всё пошло не так с самого начала»
67	“She loves that pretty boy”	«Вона кохає того прекрасного принца-красеня»	«Она любит того смазливого мальчика»
68	“darling”	«кровинка, милашка, золотце»	
69	“cake”		«Послушай, пончик»

Перелік прикладів обраного перекладу стилістично зниженої лексики на
основі фільма “Shrek”

- 1) “What a load of” – «Ну і тягар»
- 2) “They’ll make a suit from your freshy peeled skin” – «Вони собі костюм
пошиють з твоєї свіже знятої шкіри»
- 3) “Wanted. Fairy tale creatures” – «Розшуковуються. Сказочні тварини»
- 4) “Possessed toy” – «пришелепкувата», «схиблена» іграшка
- 5) “He’s really quite a chatterbox” – «Да он ещё тот балаболка»
- 6) “Little fella” – «Дружок»
- 7) “He’s really quite a chatterbox” – «Він та ще торохтійка»
- 8) “bone headed dolt” – «дурний телепень»
- 9) “talkingest damn” – «сама балакуча тварина»
- 10) “whoa” – «постій-ка» (неповажне звертання)
- 11) “mean, green, fighting machine” – «злісна, зелена, бойова машина»
- 12) “breath sticks” – «дихання смердить»
- 13) “freak” – «урод»
- 14) “dead broad” – «мертвячіна»
- 15) “gosh” – «чорт»
- 16) “Farquuad guy” – «чувак Фаркад»
- 17) “all fairy tale things” – «все сказочные существа»
- 18) “guy” – «чувак»
- 19) “She is a loaded pistol” – «Вона немов заряджений пістолет»
- 20) “Give him the chair” – «Трісни його стулом»
- 21) “Down to the last slime-covered toad stool” – «До последней сопливой
поганки»
- 22) “slime-covered toad stool” – «соплива поганка»

- 23) “Grind his bones to make your bread!” – «Розтери його кістки, щоб зробити собі хліб!»
- 24) “put their heads on the pike” – «понакаливаю їх голові на кілки»
- 25) “dense, irritating beast of burden” – «тупа, дратівлива, в'ючна тварина»
- 26) “damn planet” – «довбана планета»
- 27) “you’d be dead” – «ти би вже здох»
- 28) “coward” – «боягуз»
- 29) “Donkey, two things, okay?” – «Віслук, зробимо пару зупинок на цьому»
- 30) “Shut...up” – «стули пельку»
- 31) “kick it to the kerb” – «настукаю їй по перилах» (мається на увазі по голові)
- 32) “don’t mess with me” – «зі мною витівки не пройдуть»
- 33) “I have to save my ass” – «Я повинен врятувати свою дупу»
- 34) “helmet hair” – «волосся тільки-но із під шолому»
- 35) “That wasn’t in the job description” – «За це ми слівце не мовлили»
- 36) “How do you lether down real easy?” – «Як охолодити її норов?»
- 37) “stench” – «дикій сморід»
- 38) “drop-it and leave-it alone-things” – «відстань та відвали»
- 39) “stupid, ugly ogre” – «тупий, потворний огр»
- 40) “pal” – «хлопчина»
- 41) “damsel” – «дівиця»
- 42) “a saucy little maid” – «розпусна маленька краля»
- 43) “There’s a narrow in your butt” – «Да в тебе стріла в дупі застрягла»
- 44) “horrible best” – «потворне чудовиське»
- 45) “romantic crap” – «романтична нісенітниця»
- 46) “Give us a hug, Shrek, you old love machine” – «иди сюди, обнімемося, старий ловелас».
- 47) “That Shrek is a rascally devil” – «Шрек такої пройдоха»

- 48) “She’s been all moody and stuff lately” – «останнім часом вона була примхливою і все таке»
- 49) “to sharpen their pitchforks” – «нагострити вила»
- 50) “I am so damn bored” – «але мені нудно»
- 51) “good-looking” – «красивчик»
- 52) “It’s our little girl” – «Це наша маленька дівчинка»
- 53) “I had the hardest time finding this place” – «ледь не відкинув копита, поки вас знайшов»
- 54) “It’s okay only for his type” – «для таких як він – так»
- 55) “honey” – «коханий»
- 56) “My sweet pie” – «моя сладкая горошинка»
- 57) “I mean, you expect me to give my blessings to this...thing?” – «Ти ж не чекаєш, що я дам своє батьківське благословення...цьому, навіть не зрозуміло кому»
- 58) “Oh, stop being such a drama king” – «Перестань корчить из себя короля из пьесы»
- 59) “Gender-confused wolf telling him that his princess is already married” – «Волк-трансвестит, который сказал ему, что принцесса уже вышла замуж»
- 60) “Hey, buddy, let me clue you in” – «Хей, кореш, давай я тобі одну цікаву річ розповім»
- 61) “Oh, man, where do I begin?” – «О, чувак, с чего бы начать?»
- 62) “They got drunk and start beating me with a stick” – «Вони всі перепилися та почали мене дубасити»
- 63) “Little, hairy, litter-licking sack of” – «Ах ти, короткий, волохатий приплід»
- 64) “And just a hint of lust” – «І кілька крихт хоті»
- 65) “honey” – «дорогий»
- 66) “It was a stupid mistake” – «Все це дурна помилка»
- 67) “She loves that pretty boy” – «Она любит того смазливого мальчика»

68) “darling” – «кровинка, милашка, золотце»

69) “cake” – «солоденька»

SUMMARY

The presented paper deals with the analysis and translation of stylistically reduced vocabulary based on a series of animated films about “Shrek”.

The object of the work is the linguistic feature of animated films and related translation problems with it.

The aim of the research consists in revealing the peculiarities of translation and main functions of stylistically reduced vocabulary. It determined the accomplishment of such objectives as:

- to define the concept of “stylistically reduced vocabulary”;
- to find out the classification of stylistically reduced vocabulary;
- to analyze the functioning of stylistically reduced vocabulary in literary texts;
- to define the concept of modern animation within the animation text;
- to analyze the varieties of stylistically reduced vocabulary in a series of animated films about Shrek.

Stylistically reduced vocabulary can be considered as such vocabulary that goes beyond the sphere of everyday communication, which differs from the literary norm and language standard, but has a certain communicative status and linguistic value. Taking as a basis for our work the distribution of stylistically reduced vocabulary according to I.R. Galperin, we made the following classification of: slangisms, vulgarisms, professionalisms, dialectisms, jargons, obscenisms, colloquialisms, slang. An animated film is a work of art, which is why when translating it is important to reproduce each element, including the linguistic characteristics of the characters.

Key words: *stylistically reduced vocabulary, animation, animated film text, slang, jargons, dialectisms, vulgarisms*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Карнаух Олена Віталіївна, студентка 2 курсу, форми навчання денна, факультету іноземної філології спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма Мова і література (англійська), адреса електронної пошти elenakarnauh57@gmail.com.

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Стилістично знижена лексика в анімаційній серії про Шрека: особливості функціонування і перекладу» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____